

17
16
15
14
13
12
11
10
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0

1.

QUAESTIONES CRITICAE

IN EURIPIDEAM ALCESTIDEM.

DISSERTATIO

INAUGURALIS PHILOLOGICA

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE AMPLISSIMI
PHILOSOPHORUM ORDINIS

IN

UNIVERSITATE LITERARIA VIADRINA
VRATISLAVIENSI

UT SUMMI IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE SIBI CONCEDANTUR

DIE MENS. AUGUSTI A. MDCCCLVII.

H. L. Q. C.

PALAM DEFENDET AUCTOR

WLADISLAUS de KOLANOWSKI

POSNANIENSIS.

OPPONENTIBUS:

M. ULKOWSKI, PHIL. CAND.

W. MASŁOWSKI, PHIL. CAND.

POSNANIAE.

TYPIS MERZBACHII.

1857.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

BN
P 163611

Wypożycza się
tylko do czytelní

niem. a

70

4.

Dar *Yna Adama Łojci*
Poznań 1932

11

QUAESTIONES CRITICAE

IN EURIPIDEAM ALCESTIDEM.

DISSERTATIO

INAUGURALIS PHILOLOGICA

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE AMPLISSIMI
PHILOSOPHORUM ORDINIS

IN

UNIVERSITATE LITERARIA VIADRINA
VRATISLAVIENSI

UT SUMMI IN PHILOSOPHIA HONORES

RITE SIBI CONCEDANTUR

DIE MENS. AUGUSTI A. MDCCCLVII.

H. L. Q. C.

PALAM DEFENDET AUCTOR

WLADISLAUS de KOLANOWSKI

POSNANIENSIS.

OPPONENTIBUS:

M. ULKOWSKI, PHIL. CAND.

W. MASŁOWSKI, PHIL. CAND.

POSNANIAE.

TYPIS MERZBACHII.

1857.

QUESTIONES CRITICAE
IN EPIGRAMAM ALEXANDRI
DISSERTATIO
IN APOLOGICIS PHILOGOGIA

GOEZZE ET AUCTORITATE AMPLISSIMI
PHILOSOPHORUM ORDINIS

163 6 11. II

UNIVERSITATE LITTELLA VIADRYA
VRATISLAVIENSIS

ET SECTIO IN PHILOSOPHIA HONORES

DATE SUI CONSTAT

DIE 11. OCT. 1857

PALAM DE VINDOBONA

WILHELMUS DE KOLANOWSKI

POZNANENSIS

OPONENZIBUS

K.D. 1932. 697

POZNANIAE

TELLIS MERRACHIT

1857

PROOEMIUM.

Dissertationis conscribendae occasione oblata, cum quaestiones nostras criticas in Euripideam Alcestem cum benevolo atque erudito lectore communicare constituerimus: ne aut actum jam laborem suscepisse, aut minus verecundam munus emendandae fabulae admovisse videamur, qua ratione hac in re versati simus, quaedam praemittere juvabit.

Intellexerunt recentiores videruntque jam veteres critici, fabulas Euripideas aliis locis tanta laborare corruptela, ut quae genuina sint dividere liceat; aliis autem codices adeo inter se dissentire, ut in dubio sis, utrum haec an illa lectio tenenda sit. Quo factum est, ut Euripidis tragoediae uberrimam ingenii doctrinaeque palaestram viris doctis aperirent, quorum alii

IV

aliam medelam innumeris locis vexatis adhibebant. Hoc veri reperiendi studio quanquam permultae inveteratae insulsaque lectiones e contextu remotae sunt, aliquantum tamen etiam nunc ab emendato Euripide distamus et quae subsidiorum nostrorum conditio est, poetae tragoedias vix unquam omnino planas et perspicuas habebimus. Quapropter nobis literarum arenam nunc primum ingredientibus excusatio detur, si, difficillimo emendandae Alcestidis negotio suscepto, quae nobis aliter atque viris doctis visa sunt, ea proferre non veriti sumus. Etenim tantae arrogantiae non sumus, ut nos fabulae Euripideae contextum, quod illis adhuc non contigit, restitutos esse putemus; sed si aliquid alicui recte vidisse probabimur, perbeatos nos potius existimabimus, sin autem ne hoc quidem nobis concesserit eruditus lector, tum sane nihil habemus, quo nos consolemur, nisi ea quae apud Platonem Socrates dixit *ἀλλὰ καὶ ἐπιχειροῦντί τοι τοῖς καλοῖς καλὸν καὶ πάσχειν ὅτι ἂν τῷ ξυμβῇ παθεῖν* atque illud Menandreum *τόλμῃ δικάῃ καὶ θεὸς συλλαμβάνει*.

Atque omissa disputatione de orthographicis illis et grammaticis minutiis, in quibus editores saepius inter se dissentiunt, eos potissi-

num fabulae locos tractabimus, quos, cum iis aliquid excidisse manifestis indicetur argumentis, conjectura tentare licet. Jam de mutationibus, quas viri docti invitis libris in contextum receperunt, atque de iis lectionibus disputabimus, quae ab aliis codicibus aliter exhibentur, quarum quae genuina sit quaeri potest. Denique eos fabulae versus examinabimus, qui viris doctis aut ex ipsa Alcestide, aut ex aliis fabulis Euripideis, aut ex librarii arbitrio interpolati visi sunt.

His quaestionibus adjiciemus opinionem nostram de virorum doctorum suspicionibus, nonnullis fabulae locis aut totos versus, aut certe complures voces excidisse contendentium.

Haec fere sunt, quae tractanda atque explananda nobis proposuimus. In quo Alcestidis, quantum id quidem pro eruditione nostra fieri potest, emendandae negotio paucorum praestantissimorum quam multorum deteriorum codicum auctoritatem amplecti maluimus. Hos numquam secuti sumus, nisi si illi libri, quod interdum fieri solet, aut manifesto corruptam lectionem exhibent, aut etiam lacunam indicant. Iis vero locis, quibus codices eas lectiones tuentur, quarum nullam a poeta profectam esse libenter concedas, summam cautionem adhibendam esse pu-

tābamus, ne Euripidem, quod melius scribere potuisset, id scripsisse statuentes in conjecturis frustra versaremur. Saepenumero enim accidit, ut nimio emendandi studio incitati genuina cum suspicionibus, quae nobis magnopere arrident, commutantes, contextum potius corrumpamus, quam emendemus. Quapropter rarissime eum, ubi certa ratione visus est posse corrigi, conjecturis tentare ausi sumus, cum scilicet codices lectionem exhibent, quae inverecundam correctoris manum manifesto prodit.

Jam de incertis lectionibus cautissime egimus virorum doctorum auctoritatem hac in re maximam partem secuti. Lacunosos denique fabulae locos si nostris tentabamus conjecturis, id eo tantum consilio suscepimus, ut nobis ingenioli exercendi occasio hac re praeberetur. Quo in negotio num aliquid recte viderimus, viris doctis dijudicandum relinquimus.

Subsidia, quibus in nostra dissertatione conscribenda usi sumus, perpauca nobis fuere. Adhibuimus autem diligentissimam plurimorum codicum collationem a Kirchhoffio factam, multumque nobis profuit Nauckii Alcestidis editio, in qua veteres lectiones ex codicibus nunc deperditis depromptae atque editorum conjecturae

inveniuntur. Inspeximus praeterea diligenter Pflugkii, Bothii, Matthiaei, Hermannii, Hartungii, Dindorfii editiones, quibus hic illic optime adjuti sumus.

Restat, ut quaedam de Euripidis codicum auctoritate atque dignitate praemittamus. Sed cum hac de re Nauckius et nuper Kirchhoffius quoque in praefatione ad editionem suam Euripidis doctissime ita disputaverint, ut vix aliquid addi possit: ne eadem repetere videamur, missa haec faciamus.

In libris designandis Kirchhoffium secuti notis usi sumus his:

B.	Vaticanus.	} optimi.
C.	Havniensis.	
A.	Harleianus.	} boni.
B.	Palatinus.	
C.	Florentinus 2.	
G.	Harleianus m. sec.	} deteriores.
a.	Parisinus.	
b.	Florentinus Vossii.	
c.	Florentinus 10.	
d.	Florentinus 15.	

invenimus. Insuper praeter diligenter
Phlegm. Botin. Metin. Hermann. Hartung.
Dandori editiones quibus hic illi et hinc ad
in sumus.

Restat, ut quaedam de Europae editionum
auctoritate atque dignitate praesentemus. Sed
cum haec de re Hartung et super Kirchhoffius
vixit in praetatione ad editionem suam Eur.
hic doctorum et observatio in vix aliud
addi possit, sed eadem repetere videmur. In his
haec facimus.

In his deinde Kirchhoffium secuti

notis et sumus his:

B.	Vaticana.	optima
C.	Havaniensis.	
A.	Harleiana.	
B.	Palatina.	bona
K.	Florantina 2.	
G.	Harleiana in sec.	detiores
a.	Parisiensis.	
f.	Florantina 7. ass.	
e.	Florantina 10.	
d.	Florantina 15.	

Atque ex multis illis fabulae Euripideae locis, qui a critico tractari possunt, eos tantum elegimus, qui nobis uberrimam disputandi materiam praeberunt. Difficillimum enim negotium est, Alcestidem, quae fabula diversissimis scatet lectionibus omni ex parte ita recensere atque adumbrare, ut nihil non ad liquidum perductum esse videatur, quae res subtile virorum doctorum ingenium desiderat.

vv. 17 sqq. οὐχ εὖρε πλὴν γυναικὸς ἥτις ἤθελε
θανεῖν πρὸ κείνου μηδ' ἔτ' εἰσορᾷν φάος,
ἢ νῦν κατ' οἴκου ἐν χεροῖν βαστάζεται
.
φυγορραγοῦσα

Optime kirchhoffius post versum 18 e conjectura sua lacunam indicavit. Desideras enim, ut vocibus ἐν χεροῖν βαστάζεται aliquid adjiciatur, quod orationem magis accuratam atque definitam reddat. Excidit fortasse similis sententia, ac quae paullo infra v. 206 sqq. legitur, ¹⁾ quam quomodo hic poeta expresserit, nobis non liquet. Mirum est sane, quod in nullo codice lacunae

¹⁾ χλαίει γ' ἄκοιτιν ἐν χεροῖν φίλην ἔχων καὶ μὴ προδοῦναι λίσσεται τὰμήχανα ζητῶν.

signa inveniuntur, neque ullus eorum id exhibet, quod excidisse suspicamur.

vv. 26. sq. συμμέτρως δ' ἀφίκετο

φρουρῶν τόδ' ἡμαρ, ᾧ θανεῖν αὐτὴν χρεών.

Praeter necessitatem Nauckius exhibuit e conjectura sua *σύμμετρος*, quae orationem quidem elegantiores hic reddit, sed, cum omnium codicum auctoritate refragetur, probari non potest.

vv. 48 sqq. ΑΠ. λαβὼν ἴδ'. οὐ γὰρ οἶδ' ἂν εἰ πείσαιμι σε.

ΘΑ. κτείνειν γ' ὅν ἂν χρῆ; τοῦτο γὰρ τετάγμεθα.

ΑΠ. οὐκ ἀλλὰ τοῖς μέλλουσι θάνατον ἐμβαλεῖν.

ΘΑ. ἔχω λόγον δὴ καὶ προθυμίαν σέθεν.

ΑΠ. ἔστ' οὖν ὅπως Ἀλκηστis εἰς γῆρας μόλοι;

ΘΑ. οὐκ ἔστι τιμαῖς καμὲ τέρπεσθαι δοκεῖ.

ΑΠ. οὔτοι πλέον γ' ἂν ἢ μίαν φυγὴν λάβοις.

ΘΑ. νέων φθινόντων μείζον ἄρυνμαι γέρας.

Ex his versum tertium Hermannus non recte interpretatus est, voces *τοῖς μέλλουσι* per Latinorum cunctantibus explicans. Accipit igitur vir doctissimus, Apollinem illa verba dicentem de Admeti parentibus cogitasse, qui voluntaria morte pro filio recusata de vita decedere cunctarentur. Sed Scholiastae illorum vocabulorum explicatio per *τοῖς γεγηραχόσι* omnibus aliis preferenda est. Apollo enim hoc ab Orco expetere voluit, ut Alcestis tamdiu servaretur, donec ad proveciorem aetatem perveniret; minime vero id efficiebat, ut Admeti parentes pro regina, cui mors fatalis erat, ad inferos deducerentur. Hoc optime elucet ex Orco verbis *ἔχω λόγον δὴ καὶ προθυμίαν σέθεν*, quae vertenda sunt jam scio sermonem tuum et benevolentiam tuam (sc. erga Alcestem, quam nunc servari cupis)²⁾, quibus auditis Apollo Orcum preci-

²⁾ Improbo Bothium, qui hoc Orco responsum ironicum et irae planum esso putans sic vertit: Jam profecto scio

bus suis concessurum esse ratus sic dicere pergit ἔστ' οὖν ὅπως Ἀλκίηστις εἰς γῆρας μόλοι; potest ne igitur fieri, ut Alcestis ad senectutem perveniat?

Sequitur nunc, ut demonstremus, vocabula τοῖς μέλλουσι idem hic significare, atque voces τοῖς γεγηράκοις, quod per speciem fieri posse negaveris.

Atque res nota est, verbum μέλλειν, quod nude positum significat Germanorum im Begriff sein, denken, interdum ita poni, ut infinitivus, qui ejus verbi objectum contineat, cum ex paullo aut antecedentibus aut sequentibus verbis facile subintelligi possit, omittatur ³⁾. Id genus exempla et apud poetas et apud prosaicos scriptores multa invenimus ⁴⁾. Quodsi igitur hic ad voces τοῖς μέλλουσι ex continuo sequentibus vocabulis θάνατον ἐμβαλεῖν infinitivum θνήσκειν subaudias, eum, quem supra eliciimus, loci sensum habebis.

Etenim voces ὁ μέλλων θνήσκειν eum significant, qui sive sponte ad mortem properat, sive cui interitum aut fatum destinat aut homines parant ⁵⁾.

tuum sermonem et quam erga me benevolentiam te habere dicis, quod sequentibus Apollinis verbis non convenit. Ceterum nulla est causa, cur Orco ironiam hic tribuamus, a qua Apollo plane abhorret.

³⁾ cf. Matth. § 498 e. pag. 1123.

⁴⁾ cf. Eur. Alc. 543, τέθνηχ' ὁ μέλλων, χούκέτ' ἔσθ' ὁ κατθανών. Hesiod. O. D. 355. ὃς μὲν γάρ κεν ἀνὴρ ἐδέλων (sc. δῶ) ὅγε κἄν μέγα δῶή, χαίρει τῷ δῶρφι. Eur. Herc. 384. Aesch. Pers. 800. Eur. Med. 756. Aesch. Pers. 810. Soph. Trach. 74. Audacissime dixit Plato Theaet. p. 148. E. οὐδ' αὐτὸς δύναμαι πείσαι ἐμavτὸν, ὡς ἱκανῶς τι λέγω, οὐτ' ἄλλου ἀκοῦσαι λέγοντος οὕτως, ὡς σὺ διακελεύῃ, οὐ μὲν δὴ αὖ οὐδ' ἀπαλλαγῆναι τοῦ μέλλειν (sc. λέγειν οὕτως). Eur. Or. 1188. τὸ μέλλειν ἀγάθ' ἔχει τίν' ἡδονήν pro τὸ τὰ ἀγαθὰ μέλλειν ἔσεσθαι ἐχ. τ. ἡδ.

⁵⁾ cf. Soph. El. 1460. τί γάρ.. θνήσκειν ὁ μέλλων τοῦ χρόνου κέρδος φέροι; (quid enim prodest mora ei, qui ad mortem properat?). Eur. Alc. 543.

Destinatur autem mors a fato inter alios iis quoque, qui cum ad provectiorem aetatem pervenerint secundum leges naturae longiori vita laetari non possunt. Sic voces τοῖς μέλλουσι sc. θνήσκειν explicandae sunt.

Juvabit denique poetarum usum commemorare, quo, quanquam de una tantum persona cogitant, nihilominus tamen orationem ita componunt, ut ad complures personas referenda esse videatur, quod hic Euripides fecit dicens τοῖς μέλλουσι pro quo numero plurali, cum unam tantum Alcestidem Apollo usque ad extremam senectutem servari cupierit, numerum singularem τῇ μελλούσῃ expectaveris. Sed trita est illa Graecorum poetarum consuetudo ponendi numerum pluralem pro singulari ⁶⁾, cujus consuetudinis causae cum permultae atque diversissimae sint, eas omnes hic affere a proposito nostro abhorret ⁷⁾.

Jam versus ex his quos protulimus octavus vulgo sic exhibetur: νέων φθινόντων μείζον ἄρυνται κλέος, quam lectionem duo tantum codices BC tuentur. Ceteri omnes, in iisque optimi, Scholiasta et recentiorum editorum Pflugkii, Dindorfii, Nauckii, Kirchhoffii, pro κλέος habent γέρας, quod Hermannō videtur secundae recensiois esse. Sed falsus est hac in re vir doctissimus, cum ejus suspicio nullo antiquitatis testimonio probetur neque verisimile sit, Scholiastam, siquidem Euripides fabulam suam iterum edidisset, secunde recensiois lectione in contextum recepta genuinam illam primam silentio praeteriturum fuisse. ⁸⁾.

⁶⁾ cf. Matth. § 293. pag. 747—750 et § 556 not 3. pag. 1292—1294.

⁷⁾ Arist. Rhet. 3, 6. dicit: εἰς ὄγκον τῆς λέξεως συμβάλλεται τὸ ἐν πολλὰ ποιεῖν. Long. 23. τὰ πληθυντικὰ μεγαλορρήμονεστερα.

⁸⁾ Schol.: ὁ δὲν ὁ θάνατος φησιν νόμον σὺ παραβάλλῃ

Fieri autem non potuit, ut Scholiastam fugeret, poetam fabulam suam, si id verum esset, retractasse, atque ut, cum se alioquin admodum diligentem criticum praestitisset, eo tantum codice usus, qui iterum editam Alcestidem contineret, omnem existimatoris fidem negligeret, lectionem γέρας pro genuina nobis venditans. Itaque, cum in universum lectiones, quas Scholiastae proferunt, siquidem librorum auctoritate adjuvantur, et omnino ullo modo defendi possunt, omnibus aliis praeferendae sint, hic quoque Scholiastam et praestantissimos codices libenter sequimur. Videtur autem κλέος glossema esse a librario profectum, quod, cum initio in codicis margine adscriptum esset, postea ab alio librario, qui suum codicem ex eo descripsit, in contextum receptum in reliquos omnes libros, qui inde fluxerunt, irrepsit. Et voluit fortasse librarius, quod fieri solebat, doctrinam suam ostendere, minus eruditum lectorem hoc glossema praemonitum esse cupiens, genuinam vocem γέρας aliud quid hic significare, atque vocabulum γῆρας, quod paullo supra legitur. Potuit praeterea cogitare, vocem γέρας eandem hic habere significationem, atque κλέος, cum et Orcus dixisset v. 53 τιμᾶς καὶ μὲν τέρπεσθαι δόξει (τιμῇ) idem fere valere, atque κλέος non recte statuens), et alibi voces τιμῇ et κλέος secum conjunctas apud Euripidem invenisset ⁹⁾. Itaque securus, utrum genuina esset lectio, necne, quod ei optimum visum est, id aut in margine adscripsit, aut temere in ordinem recepit.

Grave denique argumentum ad confirmandam lectionem γέρας hoc accedit, quod ea in hujus loci sensum melius quadrat, quam altera illa. Orcus enim pro rudibus quos ei poeta apposuit moribus profecto non

τοῦ πλουσίως θάπτεσθαι τοὺς ἔχοντας καὶ τοῦτο νομίζεις
γέρας ἐμόν, ἐγὼ δὲ γέρας φημὶ τὸ ἐπὶ νέᾳ νεανιεύεσθαι.

⁹⁾ cf. Andr. 774 τιμὰ καὶ κλέος.

de gloria cogitabat, quam, juvenem si Alcestidem ad inferos deduceret, sibi pararet, sed de comodo potius, quod inde caperet et de praemiis, quibus a Plutone hanc ob causam ornaretur. Habuit autem Orcus, ut alii Divi alias, has partes administrandas, ut inferorum regi mortuos suppeditaret, ejus officii quasi praemium hoc putabatur, ut ei in defunctorum sepulcris gaudio exsultare liceret ¹⁰⁾.

Ceterum dialogus Apollinem inter atque Orcum ita compositus est, ut eam explicationem, quam modo protulimus, veram esse eluceat. Nam eandem fere sententiam verbis *μείζον ἄρνούμαι γέρας* Orcus exprimere hic voluit, atque illis, quae paullo supra leguntur *τιμαῖς καμὲ τέρπεσθαι δόκει*, ¹¹⁾ quae Apollo quoque sic intellexit haec ei respondens: *οὔτοι πλέον γ' ἂν ἢ μίαν ψυχὴν λάβοις*, quibus indicavit, Orcum sui commodi studiosissimum esse.

v. 70. *κοῦδ' ἢ παρ' ἡμῶν σοι γενήσεται χάρις,
δράσεις δ' ὁμοίως ταῦτ' ἀπεχθήσῃ τ' ἐμοί.*

Male exhibent libri facili literarum δ et θ permutatione *θ' ὁμοίως*, quod loci sensum minus aptum reddit; scribendum est praeunte Hartungio *δ' ὁμοίως*. Jam omnibus codicibus, exceptis hoc qui *δ' ἐμοί* tuentur, adjuti, tenemus *τ' ἐμοί*, quam lectionem Kirchhoffius sine ulla ratione in *τέ μοι* mutavit. Pessime, ut nobis videtur, Nauckius in contextum recepit *θ' ὁμοίως* et *τ' ἐμοί*, librorum hac in re, in qua saepius corrupti deprehenduntur, auctoritatem male secutus. Hac lectione enim retenta Apollinis oratio redditur languida. Paullo melius Bothius exhibuit *θ' ὁμοίως* et *δ' ἐμοί*. Sed nobis non

¹⁰⁾ cf. h. f. v. 1145. Hemsterh. ad Lucia. D. D. 26, 1. Valck. ad Eur. Hipp. 106.

¹¹⁾ Vox *τιμή* sensu m u n u s legitur apud Soph. Antg. 695. Hes. O. D. 141.

liquet, cur Nauckius hos versus interpolatos esse suspicetur. Aptissime enim Apollo Alcestidem Orco vi ereptum iri praesagens addit, eum nec gratiam a se initurum, et nihilominus tamen illud facturum esse, sibi quoque odio fore, ad quae hoc Orci responsum v. 72 πόλλ' ἂν σύ λέξας οὐδὲν ἂν πλεον λάβοις necessario referendum est.

v. 77. τί ποθ' ἥσουχία πρόσθε μελάθρων;

Blomfieldius quique eum secuti sunt codicorum πρόσθε frustra in πρόσθεν emendaverunt. Utraque enim forma a tragicis usurpabatur, videnturque πρόσθε ante voces semivocali incipientes ponere amasse, nisi quod leges metricae πρόσθεν desiderabant ¹²⁾.

v. 79. ἀλλ' οὐδὲ φίλων πέλας οὐδεῖς,
δοτις ἂν εἴποι πότερον φθιμένην
βασίλειαν πενθεῖν χροῖ ἢ ζῶσ'
ἔτι φῶς τόδε λεύσσει Πελλίου παῖς κ. τ. ἐ.

In his versibus exhibendis libri admodum discrepant. Lectionem εἴποι habet unus B, εἴπη C cd ab, ἐννέποι B, ἐνέποι C; jam βασίλειαν πενθεῖν χροῖ legitur in BC cd ab (B); βασ. χροῖ πενθεῖν in C, correcto; τὴν βασ. π. χ. in B. — τις πέλας est in BC interpolatis; ceteri omnes habent πέλας.

Hermannus alique in ordinem receperunt τις πέλας, ἐνέποι et χροῖ βασ. π.; Dindorfius atque Pflugkius in his versibus exhibendis optimos libros secuti sunt, sed quartum praecedente Musuro libris invitis sic scribendum esse conjiciunt: ἔτι φῶς λεύσσει Πελλίου παῖς. Jam Monkius pro librorum πέλας, πέλας ἔστ', Nauckius vero οὐ πέλας scribendum esse putant.

¹²⁾ Aesch. Pers. 439 πρόσθε Σαλαμῖνος τόπων. Hom. II. 19, 13. 23, 877. πρόσθε ποδός. II. 7, 224. 16, 321. πρόσθε στέρνοιο; sed. Od. 8, 524. II. 21, 587. πρόσθεν πόλιος (metri causa). — cf. Lob. Phryn. 284.

Bothius denique unus, quod sciam, virorum doctorum, expuncto vocabulo *βασίλειαν*, quod cum sequatur *Πελίου παῖς Ἀλκηστis* explicationis speciem habeat et sine sententiae detrimento abesse possit, ejectaque voce *φῶς* Euripidem haec scripsisse suspicatur:

χρὴ πενθεῖν, ἢ ζῶσ' ἔτι λεύσσει

Πελίου τὸδε παῖς Ἀλκηστis, ἐμοὶ κ. τ. ἐ.,

ubi vocem *τόδε*, quemadmodum in verbis *Luciscit* hoc jam apud Plautum et Terentium, *δειπτικῶς* pro luce seu coelo usurpatam esse contendit.

Equidem hunc locum, ut a praestantissimis codicibus exhibetur, sanissimum esse puto, nec ullam causam video, cur ei medela adhibeatur.

Τις πέλας si in optimis libris legeretur, placeret; sed vocula *τις* manifesto interpolata est a librario, qui dimetrum anapaesticum acatalectum hic desiderari putabat, quod etiam Monkio et Nauckio causae fuisse videtur, cur *πέλας* *ἔστ'* et *οὐ πέλας* scribere suaserint. Jam Hermannus male tuetur *ἐνέποι*, quod propterea displicet, quia tragici non *ἐνέπειν*, sed *ἐννέπειν* dicere solebant, neque omnino ullum exemplum, quod sciam, apud eos exstat, quo illa nonnisi poetis epicis propria verbi forma legeretur; permulta autem, quibus haec invenitur¹³⁾. Vox *τόδε* denique, quae in omnibus libris exhibetur, necessario tenenda est, nisi forte alicui magis placet, genuina minus verecunda manu e suo arbitrio emendare.

Versu tertio, si libris adjuvaremur, scripserimus *χρὴ βασίλειαν πενθεῖν ἢ ζῶσ'*, ut sit in eo metrum ejusdem generis, dactylus scilicet et tres spondei, quod tragici in systemate anapaestico interdum facere ama-

¹³⁾ Aesch. Choeph. 543. Suppl. 201. 908, Soph. Aj. 751, Trach. 401. Eur. Her. F. 270.

bant; ¹⁴⁾ nunc vero cum plurimis optimisque libris tenemus *βασ. π. χοή*, quod sane minus probo numero dictum est, quam illud. Male Nauckius auctoritatem correcti codicis *C* amplexus exhibuit *βασ. χοή πενθεῖν*, ut, si recte vidimus, huic versui caesuram restitueret. Sed res notissima est, eam in liberioribus systematis anapaesticis ita negligi, ut interdum de industria vitari videatur, qua in re et Aeschylus et Sophocles deprehenditur.

Pessima est lectio *τῇν βασ. π. χ*, quae cum metri legibus repugnet manifesto corrupta est.

Restat nunc, ut Bothii conjecturam refutemus. Ac primum voces *βασίλειαν* et *φῶς* vir doctus libris invitis temere delevit, eas hic abundare non recte contendens. Erat enim proprium veterum tragicorum, ut nonnunquam aliquid ex abundantia propterea adderent, ut oratio magis accurata atque circumscripta redderetur, cujus consuetudinis exempla passim apud eos invenimus ¹⁵⁾. Jam, vel si viri docti sententiae accedamus, nimis pressa fit explicatio vocis *τόδε*, quae absolute posita sensu lux, coelum, vix unquam usurpata est ¹⁶⁾. Exstant fortasse exempla (quae nos non novimus, Bothius autem non attulit), quibus illa significatio videtur voci *τόδε* inesse; sed ea profecto ita composita sunt, ut ex alio verbo, sicuti in Terentiano illo atque Plautiano Luciscit hoc, vocabulo *τόδε* notio lucis facile subintelligi possit. Hanc vim verbum *λεύσσει* hic

¹⁴⁾ Aesch. Ag. 1561. οὐχ ὑπὸ χλαύθμων τῶν ἐξ οἴκων. Soph. in Inachi fr. 2. Ἰναχε γεννάτορ, παῖ κρηνῶν...

¹⁵⁾ cf. h. f. v. 16, 18.

¹⁶⁾ *τόδε* absolute positum significat: 1) hic (*δεῦρο* hier-
her), ut Hom. Il. 14, 298. 309. 24, 172. Od. 1, 409. 19, 407.
2) ideo (*διότι* darum), ut Hom. Od. 20, 217. 23, 213., nihil-
que amplius.

non adeo exercet, ut aliquis divinet, particulam illam sensu coelum, lux positam esse.

Vix denique Euripidem sic scripsisse puto, ut vocem *τόδε* interposito vocabulo *Πελίου* a verbo *λεύσσει*, ad quod Bothius eam refert, disjungeret, quod hyperbaton nimis esse durum atque inelegens videtur ¹⁷⁾.

Scribendum igitur erat viro docto conjecturam facienti *λεύσσει τόδε παῖς Πελίου*, ut particula *τόδε* continuo sequeretur verbum *λεύσσει*, cujus objectum efficit.

v. 86. *κλύει τις ἢ στεναγμὸν ἢ*

χερῶν κτύπον κατὰ στέγας κ. τ. έ.

Lectio *χειρῶν*, quam Nauckius libris invitis in contextum recepit, nihil nos quidem offendit, cum utraque forma, prout metrum desiderat, promiscue a tragicis usurpetur; at codicum auctoritatem sequi maluimus, quam praeter necessitatem genuina emendare.

v. 94. *HM. οὐτὰν φθιμένης γ' ἐσιώπων.*

HM. νέκυσ ἤδη.

HM. οὐ γὰρ δὴ φροῦδος γ' ἐξ οἴκων.

Sic hunc locum Kirchhoffius ducibus et sententiarum ordine et metro antistrophae elegantissime disposuit. Nauckius vocibus *γὰρ* et *γ' ἐξ οἴκων* deletis in contextum recepit *οὐ δὴ φροῦδος νέκυσ ἤδη*, quae lectio et libris refragatur et in huius loci sensum minus quadrat, continetque voculam *ἤδη*, quam, ita si hunc versum exhibes, minime desideras. Libri eadem, atque Kirchhoffius, sed alio ordine, sic exhibent: *οὐ γὰρ δὴ φροῦδος γ' ἐξ οἴκων νέκυσ ἤδη*; unus *B* habet *ἤδη νέκυσ*, in *C* autem *ἤδη* a manu secunda expunctum est, unde vocula illa apographa carent. Bothius lectionem codicis *C* complexus est, eandemque Dindorfius et Pflug-

¹⁷⁾ Similiter atque hic Bothius infra quoque v. 543 non recte de hyperbato cogitabat, sic legens: *τέδνηχ' ὁ μέλλων, κοῦχ' ἔτ' ἔστι, καθανεῖν.*

kius tuentur, sed vocem νέκυσ e conjectura deleverunt. Nos quidem verborum ordine e Kirchhoffii sententia commutato optimorum librorum lectionem tenemus; rectius enim nobis hoc fecisse videmur, quam si cum aliis viris doctis complures voces e contextu ejiceremus. Sed discedimus a Kirchhoffii opinione, voculam γάρ interpretamentum esse suspicantis, cum bene se habeat, dummodo sic legamus:

HM. οὐτὰν φθιμένης γ' ἐσιώπων —

HM. νέκυσ ἤδη.

HM. οὐ γὰρ δὲ φροῦδος γ' ἐξ οἴκων.,

ut sit chemichorii oratio interrupta subintelligaturque ex verbo ἐσιώπων ad οὐ γὰρ verbum σιωπῶ. Notissimus est hic ellipticus particulae γάρ usus. Particulam δὲ, quam non admodum hic desideras et quae librarii errore propter paullo antecedentem vocem ἤδη in codices facile irripere potuit, delendam esse putamus, ut hic versus cum antistrophico 109 ᾧ χροή σφε μολεῖν κατὰ γαίης aequetur.

v. 98. πῶς ἂν ξρημον

τάφον Ἀδμητος

κεδνῆς ἂν ἐπραξε γυναιχός;

Rectissime Kirchhoffius observavit, versu primo monometrum anapaesticum excidisse, quod nos antistropha doceret, ubi v. 111 dimeter anapaesticus acatalectus χροή τῶν ἀγαθῶν διαχναιομένων invenitur. Hanc lacunam haud male fortasse sic expleveris: πῶς φροῦδος νέκυσ.

v. 100. XO. Πυλῶν πάρουθε δ' οὐχ ὁρῶ

πηγαῖον ὡς νομίζεται

χέρνιβ' ἐπὶ φθιμένων πύλαις κ. τ. ε.

Haec plurimi iique optimi libri tuentur. Kirchhoffius duorum codicum BC auctoritatem secutus haud male exhibet φθίτων, quam lectionem, cum versui strophico 88 ἢ γόον ὡς πεπραγμένων accuratissime re-

spondeat (esset enim in strophæ et in antistrophæ choriambus et dipodia jambica), si optimis libris adjuveremur, libenter teneremus.

v. 105. ... οὐδὲ νεολαία
δουπεῖ χεῖρ γυναικῶν.

Sic habent libri ad unum omnes, idemque exhibet Kirchhoffius, vocem *νεολαία* corruptam sibi videri dicens, Dindorfius, Matthiaeus, Hermannus, qui hoc vocabulum natura sua adjectivum esse monet. Pflugkii et Nauckii e conjectura in contextum receperunt *οὐ νεολαία*; jam Bothius, Aldum et alias priscas editiones secutus, habet *οὐ νεολαῖα*, hanc vocem accusativum generis neutrius esse ratus, qui sit objectum ad verbum *δουπεῖ*. Vertit igitur sic hunc locum: non plangit (deplorat) manus mulierum rem novam i. e. Alcestidis mortem. Musurus deinde deleta voce *χεῖρ* tuetur *οὐ δουπεῖ νεολαῖα γυναικῶν*, vocabulum *νεολαῖα* substantivum esse existimans.

Scholiasta denique ad hunc locum haec dicit: *νεολαία, νέα. κυρίως δὲ ὁ ἐκ τῶν νέων ὄχλος. νῦν δὲ τὴν ἀκμάζουσιν καὶ εὐτονον χεῖρα σημαίνει.*

In hac tanta lectionum discrepantia difficile est divinare, quae genuina sint. Equidem persuasissimum habeo, librorum lectionem corruptam esse, quippe quae versui strophico 91 *εἰ γὰρ μετακῆμιος ἄτας* non respondeat. Sed neque Nauckii, neque aliorum medela eam sanavit. Si id, quod adstipulante Hermannus Scholiasta dicit, verum esset, *οὐ νεολαία δουπεῖ χεῖρ γυναικῶν* scripsim, haec ita vertens: non strepitat juvenilis mulierum manus. At vox *νεόλαιος* ne invenitur quidem apud Graecos, et, si inveniretur, dicendum esset hic *νεόλαιος χεῖρ*, quia esset adjectivum ex *νέος* et *λαός* compositum. Itaque qui hunc locum emendaturus est, is lectionem *νεολαία* teneat necesse est, ut sit substan-

tivum, a quo genetivus γυναικῶν¹⁸⁾ dependeat. Quid tum de voce χεῖρ statuendum sit, quae nihil habet, ad quod referatur, nobis non liquet. Scribendum est fortasse οὐ νεολαία δουπεῖ χερὶ γυναικῶν, quae verba hunc exhibent sensum: juvenes mulieres non plangunt pectora. Sed quaeritur, num δουπεῖν τι sensu plangere dici possit, quod apud posterioris aevi scriptoribus, ut apud Nonnium, interdum occurrit.

v. 114. XO. Ἄλλ' οὐδὲ ναυκληρίαν
 ἔσθ' ὅποι τις αἶας
 στείλας ἢ Λυχίας
 εἴτ' ἐπὶ τὰς ἀνύδρους
 Ἀμμωνιάδας ἔδρας
 δυστάνου παραλύσαι
 φυῶν· κ. τ. ε.

Haud male quidem Pflugkii, Dindorfii, Nauckii, Musgravii secuti, Ἀμμωνιάδας in contextum receperunt, versum 128, ut antistrophicus cum strophico aequaretur, cum Hermanno libris invitis sic exhibentes: Ἄϊδα τε πολῶνας. Sed librorum lectio Ἀμμωνιάδας et πύλας tenenda et, ut Kirchhoffius recte observavit, in antistropha inter voces τε et πύλας aliquid excidisse statuendum est. Non verisimile enim est, ut versus strophicus et qui ei respondet antistrophicus librarii errore corrumperentur. Ceterum displicet vox πολῶν, quae a posterioris aevi scriptoribus, Polybio, Athenaeo, Luciano aliisque pro Atticorum πύλη usurpabatur; tragicorum autem Euripides semel, quod sciam, illo vocabulo usus est¹⁹⁾.

¹⁸⁾ cf. Aesch. Pers. 657 νεολαία γὰρ ἤδη κατὰ πᾶσ' ὄλωλεν. Suppl. 670. Theocr. 18. 24. νεολαία θῆλος.

¹⁹⁾ Cycl. 239. πολῶνα καταβαλεῖν.

v. 134. πάντα γὰρ ἤδη τετέλεσται βασιλεῦσαι
 πάντων δὲ θεῶν ἐπὶ βωμοῖς
 αἰμόβραντοι θυσίαι πλήρεις
 οὐδ' ἔστι κακῶν ἄχος οὐδέν.

Displicet nobis Kirchhoffii suspicio, hos versus sic disponendos: πάντα γὰρ ἤδη....

τετέλεσται.....

βασιλεῦσαι.....

πάντων δὲ θεῶν....

ἐπὶ βωμοῖσι.. (libri: βωμοῖς) x. τ. έ.

et lacunas dimidiorum fere versuum anapaesticorum accipiendas esse putantis. Nec idoneam causam videmus, cur Nauckius, ut systema anapaesticum habeat, voces τετέλεσται βασιλεῦσαι, ut interpolatas, delendas esse existimet. Est enim locus sanissimus, cui nulla omnino medela adhibenda est. Constat autem versus primus ex trimetro choriambico hypercatalecto; ceteri tres sunt versus anapaestici. Quodsi unius generis metrum hic desideres, vocem ἤδη extinguere maluerim, delendum ut versus primus ex dimetro anapaestico acatalecto constet.

v. 202. καὶ κατθανών τ' ἂν ὤλετ', ἐκφυγών δ' ἔχει
 τοσοῦτον ἄλγος, οὐ ποτ' οὐ λελήσεται.

Haec plurimorum librorum BC abed lectio bene se habet, eamque cum Hermanno sic vertimus: ... tanto afficitur dolore, cujus aliquando (sc. Alcestidem mortua) non immemor erit. Nauckii conjectura οὐποθ' οὐ λελήσεται, quam cum Kirchhoffio in contextum recepit, nihil consequimur, sed loci sensus potius paullo depravatur. Jam Aldi, Musuri, aliorumque veterum editorum lectio οὐποτ' ἐκλελήσεται displiceat nesesse est. Inaudita enim est crasis οὐποτ' pro δ' οὐποτ'.

v. 208. φθίνει γὰρ καὶ μαραίνεται νόσφ,
 παρεμμένη δὲ, χειρὸς ἄθλιον βάρος.

Sic exhibent libri. Kirchhoffius praeunte Elmslejo post versum secundum aliquid excidisse observavit.

Sed nihil ad explendam sententiam desideratur, dummodo pro librorum δὲ, quae particula hic displicet, cum Hermanno legamus δὴ; saepenumero enim δὲ et δὴ confunduntur. Pessime Dindorfius legit γε, quod vix defendi potest.

v. 212. ὥς οὔ ποτ' αὖθις, ἀλλὰ νῦν πανύστατον
ἀκτῖνα κύκλον θ' ἡλίον προσόψεται.

Hos versus duce Valckenaerio, ut ex Hecubae vv. 411 et 412 in libris male insertos, alii proscripserunt, alii uncis incluserunt. Equidem vereor, ne nimio versus spurios indagandi studio genuina sublecta esse statuamus. Solet enim Euripides, ipso Valckenaerio teste, sententias iisdem aut paene iisdem verbis expressas non modo in diversis fabulis, sed etiam in una eademque fabula repetere. Ceterum non verisimile est, ut hi versus omnibus in libris, qui ex variis codicibus descripti sunt, miro quodam casu interpolarentur ²⁰⁾.

v. 226. ΧΟ. ὦναξ Παιάν,
ἔξευρε μηχανάν τιν' Ἀδμήτῳ κακῶν,
πόριξε· δὴ πόριξε καὶ πάρος γὰρ
τοῦδ' ἐφεῦρες, καὶ νῦν
λυτήριος ἐκ θανάτου γενοῦ,
φόνιον δ' ἀπόπανσον Ἄϊδαν.

Sic libri; sed versu quarto C exhibet τοῦτ', b τῶν δ'. Dindorfius adstipulante Kirchhoffio voces τοῦδ' ἐφεῦρες καὶ vetustum glossema esse ratus omnibus libris invitis proscripsit. At sententiae fulciendae causa hae voces adeo desiderantur, ut iis omissis loci sensus aut claudicaret, aut certe inaudita brevitate laborans obscurus fieret. Itaque nihil delendum aut mutandum est, nisi forte cum C τοῦτ' legere malis. Bothius praeeunte Heathio, nullius libri auctoritate adjutus, male in contextum recepit τῶδ'.

²⁰⁾ cf. quae disputavimus ad h. f. v, 323.

v. 260. *ΑΔ.* ὁρῶ δίκωπον, ὁρῶ σκάφος
 ἐν λίμνῃ νεκύων δὲ πορθμεύς
 ἔχων χέρ' ἐπὶ κοντῷ Χάρων μ' ἤδη καλεῖ
 τί μέλλεις;
 ἐπείγουν σὺ κατείργεις
 τάδ' ἔτοιμα σπερχομένους ταχύνειν.

Ducibus Musuro et Aldo multi editores voces ἐν λίμνῃ, quae metrum turbarent, omnibus libris invitis proscripterunt. Sed hic nihil delendum est; in antistropha autem, cum versus antistrophicus strophico non respondeat, ante νεκύων ἐς αὐτὴν monometrum anapaesticum excidisse elucet. Verisimilius enim est, librarios in antistropha aliquid errore omisisse, quam in stropha ea interpolasse, quae, si deessent, non desiderarentur, et metrum corrumperent. Itaque versu secundo omnia sana sunt.

At vexatissima est lectio versus quinti et sexti, cum ab aliis libris aliter exhibeantur. — τάδε τοι με habent Ba, τάδε τί με Cbc, τάδ' ἔτοιμα BC, τάδε τοῖά με d. Veteres editiones et Scholiasta habent σὺ x. τάδ' ἔτοιμα σπερχόμενος ταχύνει; jam Matthiae placuit σὺ x. τάδε. τοῖά με σπερχόμενος ταχύνει; Monkius deinde legit σὺ x. τάδε. τοῖα σπερχόμενος ταχύνει; Hermannus denique tenet σὺ x. τάδ' ἔτοιμα σπερχομένοις ταχύνει; Kirchhoffius postremo et Nauckius exhibent σὺ κατείργεις. τάδε τοι με σπερχόμενος ταχύνει.

In hac tanta lectionum discrepantia difficile est divinare, quae genuina sint. Nos quidem e libris BC cum Bothio eam lectionem tenemus, quam supra exhibuimus; sed hujus loci et structuram et sensum longe alium esse accipimus, atque vir doctus statuit.

Alcestis enim in scenam prodiens primum solem, terram, domum denique regiam, Admeti precibus, ne se deserat, interpellata, ultimum alloquitur. Jam, con-

tinuo se de vita decessuram esse praesentiens, in animi, ut ita dicam, ἐκσάσει, videre se Charontem putat, quem cunctantem ad festinationem adhortatur (τί μέλλεις; ἐπείγῃ!). Tum — haec est nostra loci explicatio — ad Admetum orationem suam convertit eumque compellat, quod se festinantem prohibeat (sc. lamentis, quae effudit vv. 258, 9.), quominus ea acceleret, quae jam parata sunt. Itaque Alcestis, conjugis precibus, ne se deserat, commota, uno eodemque fere tempore mortem suam et retardare et, cum eam fatalem sibi esse sciat (τάδ' ἔτοιμα), accelerare cupit. Graecorum igitur rverborum ordo erit hic: σὺ (sc. Ἀδμητε) κατείργεις σπερχομένους (sc. ἡμᾶς i. e. Ἀλκῆστυδα) ταχύνειν τάδ' ἔτοιμα (i. e. ταχ. τὸν ἔτοιμον θάνατον). Male eam lectionem, quam nos tuemur, Bothius sic vertit: tu retardas haec, parata ad accelerandum festinantes. Quaeritur enim, quidnam sit το haec, qua vocula, per se sumpta, quid Alcestis significare voluerit, non elucet. Quodsi vero, ut fecimus, vocem τάδε cum adjectivo ἔτοιμα jungis, licet te ex his duobus vocabulis notionem mors fatalis elicere ²¹⁾.

Laborat fortasse corruptela hic locus, quem haud male sic emendaveris: σὺ κατείργεις τάδ' ἔτοιμα. σπερχομένους τάχυνε, quod vertas: tu (sc. Admete) retardas ea, quae parata sunt (i. e. mortem mihi fatalem); tu (sc. Charon) festinantes (sc. de vita decedere) accelera. Tota enim Alcestidis oratio hic esse confusa atque abrupta videtur.

v. 268. ΑΛ. Ἄγει μ' ἄγει μέ τις, οὐχ ὁρᾷς;

..... νεχύων ἐς αὐλάν

ὅπ' ὀφρύσι κυανανγέσι βλέπων πτερωτὸς Ἄϊδας.

²¹⁾ cf. Hom. II. 18, 96. πότμος ἔτοιμος. ibid. 9, 425. μῆτις ἐτοίμη. Eur. Or. 1105. πῶς; τὸ γὰρ ἔτοιμόν ἐστιν, εἴ γ' ἔσται καλῶς.

Kirchhoffius recte quidem ante voces *νεχύων ἐς ἀλλὰν* lacunam statuit, quod nos versus strophicus 261 docet. Sed male idem vir doctus versu tertio libris invitis *κτανανγῆς* scripsit, in versu strophico 262, qui huic respondet, codicum *χέρ'* in *χεῖρ'* emendans. Hac duplici emendatione non opus est; librorum lectione enim retenta sanissimum habemus et sensum et metrum.

v. 322. καὶ παῖς μὲν ἄρσην πατέρ' ἔχει πύργον μέγαν
δὲν καὶ προσεῖπε καὶ προσεῖρήθη πάλιν.

Manifestum exemplum habemus, quantopere viri docti versus spurios indagandi modum interdum excedant, cum hic versum secundum contra omnes libros interpolatum esse censeant, haud memores, omne cautionis genus hac in re adhibendum, neque quidquam, nisi firmissimis argumentis a poeta non potuisse proficisci demonstretur, delendum esse. Duce Piersono Monckius, Wüstemannus, Dindorfius, Nauckius alique verum illum e contextu ejecerunt, nullis iudicii sui damnatorii causis allatis, nisi quod subiectus esse videatur ex h. f. v. 200; alii vero, ut Bothius et Kirchhoffius, uncis eum incluserunt propter eandem causam et, quod ille vir doctus profert, quia tempora verborum *προσεῖπε* et *προσεῖρήθη* temporis verbi *ἔχει* non respondeant. Sed vereor ne illi viri docti aut leviter ac temere egisse, quod a criticis illis abhorret, aut causas quasdam prorsus nobis ignotas habuisse videantur. Duplex enim est genus versuum spuriorum, quorum alii ab histrionibus, alii autem a librariis interpolati sunt. Quodsi igitur histrionibus illum versum tribuimus, elegantiores eos, qui tragicorum fabulis discendis cognoscendisque versatissimi erant, interpolationem facturos fuisse putamus; sin autem librariis, causae, cur id faciamus, proferendae atque accuratius examinandae sunt. Nam quod eadem fere verba, atque hic, h. f. v. 200 quoque leguntur, id nihil ad rem; exstant enim exempla, quibus

repetitiones inveniuntur, quae revera minus placent²²⁾, quia uni eidemque personae adsignantur. Hoc vero in nostrum locum non cadit, cum versus 200 a serva, hic autem ab Alcestide pronuntietur. Ceterum verba *ὃν καὶ προσεῖπε καὶ προσεῖρήθη πάλιν* propterea tenenda sunt, ut sint explicatio vocis *πύργος*, quae, quantum sciam, tralate usurpata apud tragicos nusquam invenitur, et omni descriptione destituta nimis audacter posita esse videtur²³⁾.

Levissimum autem est Bothii argumentum, quod hic tempora confusa inveniuntur; res enim notissima est, poetas aliosque scriptores temporum rationem saepenumero in una eademque enunciatione negligere²⁴⁾.

v. 343. *οὐκ ἔστιν οὕτως οὔτε πατὴρ εὐγενοῦς οὔτ' εἶδος ἄλλως εὐπρεπεστάτη γυνή.*

Nauckius nullis argumentis allatis hos versus omnibus libris invitis spurios esse suspicatur. Equidem hujus suspicionis causam non video, praesertim cum ea verba in Admeti orationem optime quadrent, ita ut, si deessent, admodum ea desiderares. Apte enim Admetus Alcestidem jam jam morituram asseverat, nullam Thesaliae mulierem ut sponsam a se allocutum iri; nul-

²²⁾ cf. Eur. Phoen. 97 et 145. Utroque loco haec leguntur: *σπονδάς δ' ἥλθον σὺ κασιγνήτῳ φέρων*. h. f. v. 433. *ὥς πᾶσιν ἡμῖν κατθανεῖν ὀφείλεται* et v. 794. *βροτοῖς ᾧπασιν κατθανεῖν ὀφείλεται*. Teste Valckenaerio sunt quoque plures versus repetiti in Euripidea Medea.

²³⁾ Falso comparant cum nostro loco nonnulli viri docti ea, quae leguntur apud Soph. Aj. 159. *σμικροὶ μεγάλων χωρὶς σφαλερὸν πύργου ῥῦμα πέλονται*; hic enim vox *πύργος* propria significatione usurpata est.

²⁴⁾ cf. Soph. Antig. 348 et 356. *κρατεῖ... ὑπάξεται... ἐδιδάξατο*. Pl. Rep. VI. p. 495 C. *ζῶσι... ἥσυχοναν... περιῆσαν*. Ceterum cf. Hoog. ad Vig. p. 210 et Zeune ad Vig. p. 212.

lam enim aut ita nobilem, aut ita formosam virginem esse, atque Alcestem.

v. 401. *ΑΔ. βλέφον πρὸς αὐτοὺς βλέφον. ΑΔ. οὐδέν
εἰμ' ἔτι.*

*ΑΔ. τί δρᾷς; προλείπεις; ΑΔ. χαῖρ'. ΑΔ. ἀπω-
λόμην τάλας.*

Recte quidem vidit Kirchhoffius verbum *προλείπειν* sensu prodere absolute usurpari non posse; sed male hoc loco post *προλείπεις* minutioribus literis *με* exhibuit, quae vocula quanquam a libris tenetur, quia metrum turbat, manifestum est librarii additamentum. Sanissima sunt ea, quae deleta voce *με* in libris leguntur, dummodo ad *προλείπεις* ex versu primo *αὐτοὺς* subintelligatur. Multo pulcrius enim est, Admetum de liberorum potius quam de sua ipsius salute sollicitari.

v. 404. *ΕΥ. Ἰὼ μου τύχας. μαῖα δὴ κάτω*

βέβακεν, οὐκέτ' ἔστιν, ὦ

πάτερ, ὅφ' ἄλλω.

προλιποῦσα δ' ἄμδν βίον

ὠρφάνισεν τλάμων.

Haec libri consensu exhibent; sed bcd habent *ἰὼ μοι δὴ τύχας*; C *ἰὼ μοί μοι*, C *ἰὼ μοι δὲ*, B *βέβηκεν*, BCed. *ἡλῶ*. Equidem optimis libris invitae cum Bothio et Nauckio scribere malui *ἄλλω*, cum hoc carmine melico formae doricae ubique inveniantur. Sed Bothius voces *δ' ἄμδν βίον ὠρφάνισεν τλάμων* interpolatas esse censuit, sic argumentatus: Haec verba, quibus nihil respondet in antistropha, ab eo addita videntur, qui *προλιποῦσα* per se dici non posse existimaret, quamvis modo legisset v. 402. *προλείπεις* eodem sensu. Adscripsit igitur *δ' ἄμδν βίον ὠρφάνισεν* sublecta illa h. f. v. 373 et 286, etiam *τλάμων*, quod ubique legerat in tragoediis, cum incipere vellet, ut opinor, jambicum sena-

rium. Admodum miror, quod vir doctus tanta eruditione ad suam sententiam comprobendam usus est. Nam primum nulla idonea est causa, cur librarius aut histrio hoc loco versum interpolaverit, cui in antistropha nihil respondet. Jam multo verisimilius est, librarium illa verba, quamvis hic desiderentur, omisurum fuisse, ut stropha cum antistropha aequaretur. Ceterum admodum exquisita est Bothii suspicio, hunc versum sic interpolatum esse existimantis, ut interpolatori vocabulum *βίον* e versu 373, verbum *ὀρφάνισεν* autem e versu 286, vox *τλάμων* denique ex multis illis locis, quibus eam invenit, obversaretur. Quodsi enim in iudicio faciundo, utrum versus sint genuini, an subditicii, ita semper institueremus, permultos in veterum fabulis nos inventuros esse persuasum habemus, qui a poeta abjudicandi essent. Huc accedit, quod verbum *προλείπειν* sensu *προδοῦναι* sine accusativo a Graecis non usurpabatur²⁵⁾. Itaque versus, quem tractamus, genuinus est, nisi forte, si omnino hic conicere licet, legere malis *προλιποῦσα δ' ἄμμε, βίον ὀρφάνισεν τλάμων*, ut vox *ἄμμε* ad verbum *προλιποῦσα*, vocabulum *βίον* autem ad vocem *ὀρφάνισεν* referatur²⁶⁾, quae sic vertas: et nos (= me) deserens orbos reddidit misera. Sed librorum potius lectio ita tenenda est, ut voces *ἀμὸν*

²⁵⁾ Male provocat Bothius ad h. f. v. 402. *τί δρᾶς; προλείπεις*; cf. quae ad h. l. supra disputavimus. Alia autem est ratio loci Thucyd. II, 87. *εἴ τῳ προλήποι ἡ ῥωμή καὶ τὸ σῶμα*, ubi verbum *προλείπειν* sensu deficere positum est. cf. Eur. Or. 817.

²⁶⁾ Similiter usus est aeolica forma *ῥμμε* pro *ῥμᾶς* Soph. Antig. 837 *ξυμμάρτυρας ῥμμ' ἐπιχτῶμαι*... Forma *ἄμμε* invenitur apud Hom. Il. 1, 59. 7, 292. Pind. Ol. 9, 114. Theocr. 8, 25. 29, 2. — *ὀρφανίζειν βίον* habet Soph. Trach. 942, ubi pro vulgata lectione *ὀρφανισμένος βίου* e Wakefieldi conjectura *ὠρφ. βίον* exhibendum est.

βίον cum verbis προλιποῦσα et ὠρφάνισεν, quorum neutrum accusativo carere possit, conjungantur.

Si denique hujus loci sensum examinas, pulcherrime profecto poeta Eumelum, puerum, hac de re quærimonias effundentem in scenam producit, quod matre amissa orbus fiat, qui a patre, viro gravioribus rebus occupato, non adeo magnam sui curam amplius sperare possit.

Quomodo antistrophæ lacuna explenda sit, nobis non liquet; sed cum Kirchhoffio persuasum habemus, inter voces σύγκασι et κούρα aliquid excidisse. Nauckius duce Hermannō versus antistrophicos 421. 22. libris invitis male sic exhibet: ἐγὼ ἔργα... σύ τε,
σύγκασι μοι κούρα,
inter voces ἔργα et σὸν lacunam indicans.

v. 412. *ΕΥ.* ὑπάκουσον, ἄκουσον, ὦ

μᾶτερ, ἀντιάζω σ'.

ἐγὼ, μᾶτερ, ἐγὼ

καλοῦμαι σ' ὅ σός ποτὶ σοῖσι πί —

των στήμασιν νεοσσός.

Hanc lectionem tuentur BC bed; ἀντιάζω ἐγὼ σ' ἐγὼ μᾶτερ καλοῦμαι exhibent BC. Est locus vexatissimus, quem frustra alii viri docti aliter tentabant, nam ex multis illis conjecturis, quæ excogitari possunt, nulla idoneis argumentis probari potest. Nauckius præter necessitatem inter voces ἐγὼ et καλοῦμαι, ubi sententiæ explendæ causa nihil desideratur, lacunæ signa posuit. Equidem ab omni correctura hic abstinendum esse putans optimorum plurimorumque librorum lectionem, cum genuina lateat, tenere malui. Hoc tamen certe constat, voculas νῦν γέ, quas Aldus ante verbum καλοῦμαι exhibet, metri causa fortasse a Musuro, qui hac in re sæpiusprehenditur, interpolatas esse; omnes enim codices eas ignorant.

v. 439. *ΑΔ.* πᾶσιν δὲ θεσσαλοῖσιν ὧν ἐγὼ κρατῶ
 πένθους γυναικὸς τῆσδε κοινοῦσθαι λέγω
 κουρᾷ ξυρήχει καὶ μελαγχίμοις πέπλοις.

In his versibus exhibendis libri admodum inter se dissentiunt. πένθους habent Bb; πένθος, ut videtur, ceteri, certe C; μελαγχίμοις πέπλοις BC, μελαγχίμοις πέπλοις becd, μελαμπέπλω στολῇ BC. — θέλω pro λέγω habent bcd. Bothius atque Matthiaeus plurimis, sed deterioribus libris adjuti exhibent πένθος. Hic docet nos insuper, verbum κοινοῦσθαι alibi quoque apud Euripidem cum accusativo positum esse. Sed erravit hac in re vir doctissimus, cum longe alia, atque nostri, eorum locorum sit ratio, quibus haec constructio invenitur²⁷⁾. Ubi vero poeta verbo κοινοῦσθαι sensu participem esse usus est, omnes codices aut genitivum, aut etiam, quanquam rarissime, dativum tuentur, qui cum κοινοῦσθαι jungitur²⁸⁾. Itaque optimi libri Vaticani et Florentini Vossii lectio πένθους alteri praeferenda est. Facile enim fieri potuit, ut librarius syllabas ους et ος, quod saepenumero fieri solebat, confunderet, praesertim cum vox γυναικὸς, quae vocabulum πένθος continuo sequitur, in eandem syllabam exiret.

Multo difficilior est quaestio, utrum μελαμπέπλω στολῇ, quod vulgo exhibetur, an μελαγχίμοις πέπλοις, an denique μελαγχίμοις πέπλοις genuinum sit. Nobis ultima lectio, quanquam deteriorum est codicum, maxime tamen arridet. Nam prima ex his, quas modo protulimus, manifesta laborat corruptela. Vox μελάμ-

²⁷⁾ Provocat Matth. ad Eur. Jon. 618. ἡ κοινουμένη τὰς συμφορὰς σοι πρόσθεν, sed hic dixit poeta κοινοῦσθαι τινί τι, quod idem est atque κοινὸν ἔχειν τινί τι. — Soph. Antig. 537 et Aesch. Ag. 1318 positum est verbum κοινοῦσθαι cum accusativo sensu communicare aliquid cum aliquo.

²⁸⁾ cf. Eur. Phoen. 1703. Andr. 38. 217. 935. Cyclops 634.

πέπλος enim jam per se eum significat, qui sordida veste indutus est, atque hoc tantum sensu a tragicis esse usurpata videtur ²⁹⁾. Quodsi igitur Euripides μελαμπέπλω στολή dixisset, haec locutio pleonasmum contineret, qui displicet. Huc accedit, quod nullum exemplum apud eum invenimus, quo μελάμπεπλος στολή exhiberetur; nec omnino vocem στολή, sed vocabulum στολμός, Euripides ponere amat. Magis denique, cum de pluribus personis (Thessalis) sermo sit, arridet hic numerus pluralis, ut, qua in re Graeci accuratiores erant, quam nos recentiores, Admeti verba ita intelligantur, eum unumquemque Thessalum sordidam vestem induere jussisse.

Jam lectio μελαγχέμοις πέπλοις, quam Kirchhoffius tuetur, propterea displicet, quia Graeci formam μελάγχιμος vix unquam usurpabant. Continet autem, si recte quid vidimus, librarii emendationem, qui cum de substantivo χεῖμα cogitaret μελαγχέμοις scribendum esse putabat.

Itaque tenendum est cum Nauckio μελαγχέμοις πέπλοις, quod alibi quoque apud Euripidem occurrit ³⁰⁾. Displicuit fortasse librario minus usitata vox μελάγχιμος, quam ter, quod sciam, Euripides, terque Aeschylus, nunquam Sophocles usurpavit ³¹⁾, quapropter eam in μελάμπεπλος commutavit, qua commutatione facta, ne duae voces unius radicis essent, pro genuina lectione μελαγχέμοις πέπλοις exhibuit μελαμπέπλω στολή.

²⁹⁾ cf. Eur. Jon. 1135, μελάμπεπλος Νύξ et h. f. v. 855, siquidem vulgatam lectionem ἄνακτα μελάμπεπλον tenes, pro qua Wakefieldus edidit ἄνακτα μελάμπετρον.

³⁰⁾ cf. Eur. Phoen. 375 χάρα ξυρηγῆς καὶ πέπλους μελαγχέμοις ἔχουσαν.

³¹⁾ Eur. Phoen. 375. Rhesus 965 et h. f. v. 441. Aesch. Pers. 293. Choeph. 11. Suppl. 700.

Potuit etiam accidere, ut haec verba, quae explicationis causa a librario in codicis margine adscripta erant, postea in contextum irreperent.

v. 446. οὐ γάρ τιν' ἄλλον φίλτερον θάψω νεκρὸν
τοῦδ' οὐδ' ἀμείνον' εἰς ξμ'. ἀξία δέ μοι
τιμᾶν, ἐπεὶ τέθνηκεν ἀντ' ἐμοῦ, λίαν.

BC habent *τιμῆς*; ceteri, ut videtur, omnes *τιμᾶν*; *μόνην* pro *λίαν* tuentur *Bd*, quod manifesto corruptum est, cum verbum *τιμᾶν* pro *τιμᾶσθαι* hic positum, nominativum desideret; *BC* exhibent *μόνη*, *Ca* denique *λίαν*.

Nauckius amplexus est lectionem *τιμᾶν* et *μόνη*; Kirchhoffius autem *τιμᾶν* legit, sed in medio relinquit, utrum *μόνη* an *λίαν* tenendum sit, antiquam hanc esse varietatem dicens, quam pepererit aliquando ommissa describentis errore vox finalis bisyllaba. Bothius minus recte in contextum recepit *τιμῆς*. Equidem genuinum esse puto *λίαν*, quod in hujus loci sensum optime quadrat. Dixit enim Admetus, uxorem dignam esse quae admodum coleretur, quia pro se mortem suscepisset. Lectio *μόνη*, si eam cum *τιμᾶν* jungis, pravum reddit sensum, nam alii quoque profecto erant, quos Admetus qui colerentur dignos habuit; sin autem cum verbo *τέθνηκεν*, regem amore sui plenissimum fuisse significaret, quod displicet.

v. 459. Πολλά σε μουσopόλοι
μέλψουσι καθ' ἐπτάτονόν τ' ὀρεΐαν
χέλυν ἐν τ' ἀλύροις κλείοντες ὕμνοις,
Σπάρτα κύκλος ἀνίκα Καρνείου περινίσσεται
ὄρα κ. τ. ἐ.

Sic hunc locum omnes libri consensu pessime exhibent; praeterea *περινίσσεται* tuentur *bcd*, *περινέισεται* *B*, quorum utrumque manifesto corruptum est.

Dindorfius atque Nauckius pro librorum *κλείοντες*

duce Elmslejo recte scripserunt *κλείοντες* ³²⁾, ut antistrophe accuratissime responderet strophae, ubi v. 451 legitur τὸν ἀνάλιον οἶκον οἰκετεβούς; sic enim in utraque monometrum anapaesticum et tripodiam jambicam catalecticam habemus. Ceterum spondeus, qui continetur verbo *κλείοντες*, jamborum initiis non convenit. Jam Scaligeri lectio *κυκλὰς*, quam Barnesius, Hermannus, Nauckius in contextum receperunt, displicet. Languet enim locutio *κυκλὰς ὥρα περινίσσεται* et verbum *περινίσσεται* accusativo caret, quem desideras. Optimam medelam huic loco adhibuit Kirchhoffius, duce Hesychio librorum *ὥρα* in *ὥρας* emendans, qua levi correctura et sententia elegantior fit et illud verbum objectum habet.

v. 469. XO. *Ἐγὼ ἐπ' ἐμοὶ μὲν εἴη,
δυναίμαν δέ σε πέμψαι
φάος ἐξ Ἀΐδα τεράμων
Κωκυτοῦ τε ρεέθρων
ποταμῖα νερετέρῳ τε κόπη.*

Hos versus libri maxima discrepantia exhibent. Καὶ Κωκυτοῦ τε ρεέθρων habet B, Κωκυτοῦ τε ρεέθρων C, καὶ Κωκυτοῖο ρεείθρων C, Κωκυτοῦ τε ρεείθρων a, καὶ Κωκυτοῖς ρεέθρων B.

Recte observavit Kirchhoffius, lectiones codicum CCBa correcturas esse libri Vaticani, qui ipse quoque corruptela laborat, cum voces καὶ et τε male positae sint. Exhibuit autem vir doctissimus ea, quae in B leguntur, ab omni emendatione propter antistrophae lacunam hic abstinendum esser atus. Aliter hac de re censuit Hermannus, qui versum tertium, cui nihil in antistrophe responderet, primum male pro spurio ha-

³²⁾ *κλέω* pro vulgari *κλείω* legitur apud Eur. Iph. A. 1046. *κλείουσαι*. — Passivum *κλέομαι* apud Homerum, Pindarum aliosque scriptores passim occurrit.

buit; postea vero sententia mutata *Κωκυτοῦ ρεῖδρων* scribens lacunosam putabat antistropham. Jam Bothio nihil aliud ille versus esse videbatur, nisi explicatio verborum *ποταμὶα νερτέρῃ τε κόπῃ*, quapropter eum delevit. Vulgus denique editionum aut omnibus libris invitis καὶ *Κωκυτοῖο ρεῖδρων*, aut cum codice a *Κωκυτοῦ τε ρεῖδρων* exhibet.

Atque Hermannii lectio cum et contra libros sit, et, quia cum verbis *ποταμὶα νερτέρῃ τε κόπῃ* jungitur, languidam, ut recte Bothius animadvertit, eorum explicationem contineat, displiceat necesse est. Offendit nos praeterea forma contracta vocabuli *ρεῖδρων*, quam Euripides usurpare non solet; etenim unum tantum, quod sciam, exemplum apud eum exstat, quo ea invenitur³³).

Equidem cum Nauckio lectionem *Κωκυτοῦ τε ρεῖδρων* teneo, quae cum verbis ἐξ Ἴλιδος τεράμνων juncta in hujus loci sensum optime quadret. Chorus enim haec dixisse videtur: utinam te ex Plutonis aedibus et Cocyti fluctibus ad superos reducere possem, quod ita intelligimus, ut in reducenda Alcestride duplicem videat difficultatem, eam scilicet regi inferorum omnino eripiendi et cum erepta Cocytum, qui Thesprotiae fluvius cum tribus aliis pro Orci finibus habebatur, feliciter trajiciendi.

Quid in antistropha inter versum 483 et 484 exciderit, difficile est conjectura probare. Exciderit fortasse similis sententia ac quae h. f. v. 301. 2. legitur *καλῶς μὲν αὐτοῖς κατθανεῖν ἤκον*, quae quomodo hic exprimenda sit, ne metrum turbetur, nobis non liquet.

³³) Eur. El. 799. *ποταμίων ρεῖδρων ἄπο*. — Male Blomfieldus Aesch. Ag. 203. exhibet *ρεῖδροις*, bonam Aldi et Robertsoni lectionem *ρεῖδροις* emendaturus.

- v. 492. *HP.* ξένοι, Φεραίᾳς τῆσδε κωμῆται χθονός,
 ἝΑδμητον ἐν δόμοισιν ἄρα κιχάνω;

Kirchhoffius et Nauckius pro librorum *κιχάνω* exhibent *κιγγάνω*. Sed eam correcturam metrum hic non desiderat, cum in eo verbo litera *ι* apud Atticos longa sit. Alius est sane Homeri usus, qui *ι* hic corripit, *α* autem producit. Ceterum formae *κιχάνω* et *κιγγάνω* a tragicis promiscue usurpabantur ³⁴⁾, quapropter librorum lectio tenenda est.

- v. 542. *HP.* ἄ, μὴ πρόχλαι' ἄκοιτιν εἰς τὶδ' ἀναβαλοῦ.

ΑΔ. τέθνηχ' ὁ μέλλων κοῦκέτ' ἔσθ' ὁ κατθανών.

Sic optimi codices BC hunc locum exhibent; in *B* autem legitur τέθνηκεν ὁ μέλλων καὶ ὁ θανών οὐκ ἔτ' ἔστιν, quae lectio manifesto corrupta est. *C* habet τέθνηχ' ὁ μέλλων χῶ θανών οὐκ ἔστ' ἔτι, quod veteres editiones in contextum receperunt.

Recentiorum fere omnes viri docti eam, quam supra protulimus, lectionem amplexi sunt; sed Wakefieldius e conjectura sua εἰς τότ', et Bothius atticam formam πρόχλα', quae hic insuavem hiatum efficit, male prae-tulerunt. Hic praeterea versum secundum conjectura tentabat haec argumentatus: Verum et frigidum est, mortuum eum dicere, qui non sit amplius, et sibi non constat Admetus, defunctam nunc significans Alcestidem, quam modo in eo essedixit, ut evitā exeat. Quare locus pro corrupto habendus est, quem sic emendem: τέθνηχ' ὁ μέλλων, κοῦκέτ' ἔστι, κατθανεῖν. Hyperbaton nescio quis non capiens mutavit. Magis affirmare Graeci aliquid solent negando contrario. At hic locus sanissimus est, dummodo ejus sensus recte intelligatur. Admetus enim

³⁴⁾ *κιγγάνω* legitur apud Soph. O. C. 1451; Aesch. Choeph. 618, et passim.

haec verba sua: διπλοῦς ἐπ' αὐτῇ μῦθος ἔστι μοι λέγειν et ἔστιν τε καὶ ἔτ' ἔστιν, Herculi plane obscura, ita ei explicare voluit, ut intelligeret, Alcestidem, quam nondum mortua esset, cum tamen mortem fatalem nullo modo evitare posset, eodem jure in mortuis numerandam esse, ac si jam de vita decessisset. Quam sententiam paullo ambigua, ut antea, usus oratione, in universum sic expressit: τέθνηχ' ὁ μέλλων, καὶ ἐστ' ὁ κατθανών, quod veritas: mortuus est is, cui moriendum est (i. e. cui mors fatalis est), sicuti qui jam de vita decessit, is amplius non est ³⁵). Comparat igitur Admetus conditionem τῶν ἀνάγκη κατθανομένων cum conditione τῶν κατθανόντων, quam unam eandemque esse dicit. Sic omnia bene se habent, atque ipse Admetus, se ab Hercule ita intelligi voluisse, jam versu 541 significavit dicens πῶς οὖν ἔτ' ἔστιν, εἴπερ ἦνεσεν τάδε (sc. ἀντ' ἐμοῦ κατθανεῖν). Itaque Bothii conjectura non probatur, cum et minus aptum exhibeat sensum, et hyperbaton illud durum esse videatur. Magis fortasse, si omnino hic conjicere licet, placebit τέθνηχ' ὁ μέλλων, καὶ οὐδ' ἐν ἔσθ' ὁ κατθανών ³⁶).

v. 562. ΑΔ. οὐκ ἔστιν ἄλλου σ' ἀνδρὸς ἑστίαν μολεῖν.

ἦγοῦ σὺ, τῶνδε δωμάτων ἐξωπίους

ξενῶνας οἷζας κ. τ. έ.

Malim cum Fixio et Kirchhoffio pro librorum τῶνδε unius codicis Parisini lectionem τῶδε, ut cum vocabulis ἦγοῦ σὺ jungatur. Hic enim desideras, ut famulus intelligat, cui praeire ab Admeto jubeatur. Ceterum lectio τῶνδε δωμάτων languet, et Admeti oratio-

³⁵) Similiter dixit Soph. Oed. R. 612. ὡς ὁμᾶς ἴσα καὶ τὸ μηδὲν ζώσας ἐναριθμῶ.

³⁶) cf. h. f. v. 392. χρόνος μαλάξει σ'. οὐδ' ἐν ἔσθ' ὁ κατθανών.

nem hac in re accuratiorem reddit, in qua id non requiritur.

v. 570. *ΑΔ.* ἀλλ' εἰ δόμων σφε καὶ πόλεως ἀπήλασα
ξένον μολόντα, μᾶλλον ἂν μ' ἐπήνεσας;
οὐ δῆτ', ἐπεὶ μοι συμφορὰ μὲν οὐδὲν ἂν
μείων ἐγίνετ' ἀξενώτερος δ' ἐγὼ.

Nauckius aliique contra optimum codicem B e-
teriori C ἐγίνετ' male in contextum receperunt. Forma
γίνομαι enim quanquam inde ab Aristotelis temporibus
demum usurpata esse videtur et teste Moeride vulgari
tantum sermoni, a quo attici scriptores abhorrent,
propria erat, jam in Atheniensium inscriptionibus in-
venitur et Herodoti temporibus saepius nobis occurrit.

v. 580. *ΑΔ.* οὐκ ἂν ποτ' ἠθέλῃσεν εἰσελθεῖν δόμους,
εἰ τῶν ἐμῶν τι πημάτων ἐγνώρισε.
Καὶ τῷ μὲν, οἶμαι, δρῶν τὰδ' οὐ φρονεῖν
δοκῶ,
οὐδ' αἰνέσει με. κ. τ. έ.

Ducibus Heathio et Marklando Kirchhoffius bene
exhibet τῷ (-τινί). Displicet autem Bothii, Nauckii alio-
rumque lectio τῷ, cum haec vocula, sive eam pro τούτῳ
(sc. Ἡρακλεῖ), quae est Hermannii sententia, sive pro
διὰ τοῦτο positam esse credas, hujus loci sensum minus
aptum reddat.

v. 601. *ΧΘ.* Τοίγαρ πολυμηλότατον
ἔστιαν οἰκεῖ παρὰ καλλίναον
Βοιβίαν λίμναν. κ. τ. έ.

Haec omnes libri tuentur praeter optimos BC, qui
habent τοίγαρ τοι, quod Kirchhoffius amplexus est. Sed
vocula τοι, cum eam hic non requiras, propter modo
antecedens vocabulum τοίγαρ librarii errore in codices
irrepsisse videtur. Huc accedit, quod illa voce deleta
versus strophicus cum antistrophico 609 καὶ νῦν δόμον
ἀμπετάσας aequatur; nisi forte cum Kirchhoffio τοι

tenere et in antistropha inter voces καὶ et νῦν, ubi nihil desideratur, lacunam accipere malis.

v. 645. σὺ δ' ἐκποδὼν στάς καὶ παρεῖς ἄλλῃ θανεῖν
νέφ' γέρον ὦν τόνδ' ἀποιμώξεις νεκρόν;

Sic hunc locum exhibent BC; sed ἀποιμώξη legitur in C; ἀποιμώξῃ in abcd, ἀποιμώξεις denique in B, quorum utrumque manifesto corruptum est, cum, ut recte Matthiaeus animadvertit, neque οἰμώζομαι, nec οἰμώξω dicerent Attici, sed οἰμώζω et οἰμώξομαι.

Monkius et Nauckius duce Elmslejo ediderunt ἀποιμώξεις; Matthiaeus autem, Bothius, Hermannus, Kirchhoffius ἀποιμώξῃ, quod placet, et esse genuinum videtur, nam in ejusmodi increpationibus futurum elegantius ponitur, quam tempus praesens³⁷).

v. 655. ... οὐδ' ἐτόλμηςθας θανεῖν
τοῦ σοῦ πρὸ παιδός, ἀλλὰ τήνδ' εἰάσατε
γυναῖκ' ὀδυρεῖαν, ἣν ἐγὼ καὶ μητέρα
πατέρα τε γ' ἐνδίκως ἄν ἡγοίμην ἐμόν.

Haec plurimi habent libri; sed in BC legitur versu quarto μόνην et ex correctura τε γ' ἐνδίκως, pro quo in ceteris est τ' ... ἐνδίκως. Elmslejus, Monkius, Hermannus, Nauckius τ' ἄν ἐνδίκως e conjectura male in contextum receperunt. Equidem τε γ' ἐνδίκως genuinum esse puto; elegantius certe atque aptius hoc exhibetur, quam illud. Utrum vero μόνην an ἐμόν tenendum sit, difficile est dijudicare; illud tamen magis placet, nam πατέρα ἐμόν languet, cum, quod hic exspectaveris, nihil sit, cui opponatur pronomen ἐμόν, in versu fine non sine consilio a poeta collocatum. Kirchhoffii suspicio, neque ἐμόν, neque μόνην, sed fortasse θανεῖν genuinam esse lectionem existimantis, vix alicui arridebit; offendit enim vox θανεῖν e versu primo male repetita et, a vocabulis γυναῖκ' ὀδυρεῖαν, ad quae referenda est, pluribus aliis

³⁷) cf. Eur. Phoen. 547 (513).

interpositis disjuncta, durissimum efficit hyperbaton. Frustra quoque Nauckius ἐμοὶ scribere suadet, qua correctura nihil consequimur.

v. 622. *Κἀγὼ τ' ἂν ἔζων χῆδε τὸν λοιπὸν χρόνον
κοῦκ ἂν μονωθεὶς ἔστενον κακοῖς ἐμοῖς.*

Male Kirchhoffius, Bothius, aliique deteriorum librorum lectionem ἔζην tuentur, quae imperfecti forma quanquam a Demosthene interdum usurpata est et a Moeride atque Herodiano ut attica commendatur, ab optimis tamen codicibus non agnoscitur et a Thoma Magistro plane rejicitur ³⁸). Sed recte Kirchhoffius hos versus spurios esse judicat, utpote qui ex h. f. vv. 306. 7. repetiti sint; adde praeterea, quia simillima sententia jam vv. 660. 61. *βραχὺς δέ σοι πάντως ὁ λοιπὸς ἦν βίωσιμος χρόνος* expressa est et quia voces *λοιπὸς* et *χρόνος* in duobus subsequentibus versibus repetitae offendunt.

v. 684. *XO. παύσασθ' ἄλις γὰρ ἡ παροῦσα συμφορά·*

ὦ παῖ πατρός δέ μὴ παροξύνῃς φρένας.

*ΦΕ. ὦ παῖ, τίν' αὐχεῖς, πότερα Λυδὸν ἢ Φρύγα
κακοῖς ἐλαύνειν ἀργυρώνητον σέθεν;*

Elmslejus assentiente Kirchhoffio et Nauckio voces *ὦ παῖ* ex versu tertio in secundum illatas esse putat. Equidem eas versu tertio male insertas esse persuasum habeo. Decet enim senes, ex quibus chorus constat, nomine *παῖ* vel regem appellare; displicet autem simile Pheretis orationis initium, cum homines ira exacerbati, ut est Pheres, tam blanda allocutione uti non soleant. Quapropter haud scio an cum Bothio scribendum sit *παπαῖ, τίν' αὐχεῖς* κ. τ. έ. Particula *παπαῖ* enim variis affectibus servit exprimendis, velut dolori, admirationi rei ingratae, contemptui, quarum significationum

³⁸) cf. Soph. El. 323. *πέποιθ', ἐπεὶ τὰν οὐ μακρὰν ἔζων ἐγώ.*

quaevis apta est huic loco, vix aptum ὃ παῖ in tanta commotione animi.

v. 761. ἀλλὰ τοῦδ' οὐπω ξένου

κακίον' εἰς τήνδ' ἐστίαν ἐδεξάμην,
ὅς πρῶτα μὲν πενθοῦντα δεσπότην ὄρων
εἰςτῆλθε κατόλμησ' ἀμείψασθαι πύλας.

Sic quidem libri; sed displicet versus quartus, cui haud scio an medela adhibenda sit. Languidae enim sunt voces ἀμείψασθαι πύλας, quae, cum ejusdem significationis verbum εἰςτῆλθε antecesserit, tautologiam continent, quam ne in servi quidem oratione probaveris. Quapropter versum corruptum esse puto, quem levi correctura sic scripserim: εἰςτῆλθε κοῦ τόλμησ' ἀμείψασθαι πύλας, quod vertas: domum intravit, nec ea exire voluit³⁹). Magis fortasse alicui conjicienti placebit εἰςτῆλθε κοῦ τόλμησ' ἀνήνασθαι πύλας⁴⁰). Equidem hunc versum, quidquid illud est, in quo laborat, non a poeta profectum esse persuasum habeo.

v. 804. τὰ δ' ἄλλ' ἔασον ταῦτα καὶ πείθου λόγοις

ἐμοῖσιν, εἴπερ ὀρθά σοι δοκῶ λέγειν.

οἶμαι μὲν. οὐκ οὖν τὴν ἄγαν λύπην ἀφεῖς

πίη μεθ' ἡμῶν, τάσδ' ὑπερβαλὼν τύχας

στεφάνοις πυκασθεῖς;

Haec plurimi libri tuentur; Parisinus habet versu quarto πύλας, quae lectio in Florentino secundo adscripta est. Vetustissimi codices, nunc quidem deperditi, in hoc versu exhibendo discrepasse videntur, quod, ni fallor ex his

³⁹) ἀμείβεσθαι πύλας significat proprie domum intrare, ut nos Wesselingius ad Herod. 2, 104. p. 408, 38. docet; at sunt quoque exempla, quibus teste Bothio ejus locutionis significatio domo exire firmatur.

⁴⁰) cf. Hom. Od. 3, 265. ἀναίνετο ἔργον ἀεικέες. Od. 4. 651. χαλεπὸν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἶη. Et paullo alio sensu dixit Eur. El. 313. ἀναίνομαι γυναικας.

Scholiastae verbis elucet: γράφεται πύλας, ἐν ᾗ ὑπερ-
 βάς τὰς πύλας. εἰ δὲ τύχας, καταφρονήσας. Sed lectio
 τύχας, quae una probari potest, sine dubio genuina
 est; πύλας autem ex h. f. v. 841 sublectum esse vide-
 tur, quod fortasse initio in codicis margine adscriptum
 postea in ordinem male receptum est. Frustra Bothius,
 Musgravium secutus, lectionem πύλας defendebat, eam
 utrique loco aptissimam esse dicens ⁴¹⁾. Diversissima
 enim est nostri atque illius loci ratio, ita ut ὑπερβαλὼν
 πύλας, quod in versum 841 optime quadrat, huius loci
 sensum aut ineptum reddat, aut certe corrumpat. Vix
 enim intelligi potest, quid sibi hic velint Herculis verba,
 tristem servum adhortantis, ut se relictis aedibus in
 cubiculum hospitale conferat ibique pocula misceat;
 nam luce clarius est, non Herculem in servi domum,
 sed servum in herois cubiculum se collaturum esse, ut
 vino atque cibo utantur. Optime vero procedit oratio
 v. 841, ubi Hercules queritur, primum quod Admeti
 domum omnino intraverit, deinde quod in tanta regis
 calamitate laetitiae atque gaudio se dederit.

Itaque hoc loco, quem tractamus, τύχας tenendum
 est; sic enim aptissimus exhibetur sensus hic, ut Her-
 cules ad praesentem malam vitae conditionem conte-
 mnendam atque ad fruendum vitae voluptatibus ser-
 vum adhortetur.

v. 829. ΘΕ. οὐκ ἤλθες ἐν δέοντι δέξασθαι δόμοις
 πένθος γάρ ἡμῖν ἐστὶ καὶ κουράν βλέπεις
 μελαμπέπλους στολμούς τε. ΗΡ. τίς δ' ὁ
 κατθανών;

μῶν ἢ τέκνων τι φροῦδον ἢ πατὴρ γέρων;
 Sic hos versus Nauckius exhibet. Est locus ve-
 xatissimus, cui alii aliam medelam adhibebant. Libri
 admodum inter se dissentiunt. Optimi BC habent

⁴¹⁾ cf. ea, quae Bothius in adnotationibus ad h. l. disputavit.

versu quarto μῶν ἢ τέκνων τι φροῦδον γένος, ἢ πατὴρ γέρων; quam manifesto corruptam lectionem recentior, ut videtur, manus expuncta voce γένος correxit. In *BC* eadem medela adhibita est et praeterea tuentur τις φροῦδος et γέρων πατὴρ, quod Bothius male in contextum recepit. Felicissime hunc locum Kirchhoffius sic tentabat: μῶν ἢ γένους τι φροῦδον, ad vocem γένους olim adscriptum fuisse suspicans glossema τέκνων, quod postea, ut fere fit, in contextum irrepsisset, quo facto genuina lectio γένους in γένος mutata esset, ut genetivus τέκνων haberet, unde dependeret.

Ceterum tres ultimi versus lacunae explendae causa esse olim interpolati videntur; manifesto enim stichomythiae rationem turbant. Jam schol. Vat. Cobeti haec nos docent: ταῦτα δὲ τὰ τρία (sc. ἱαμβεῖα) ἔν τισιν οὐκ ἔγκειται, unde facile colligi potest, hos versus in archetypo non fuisse, sed postea a librario in unum codicem illatos in reliquos omnes inde irrepsisse.

v. 849. *HP.* ὦ πολλὰ τλᾶσα καρδία καὶ χεῖρ ἐμή
νῦν δεῖξον, οἷον παῖδά σ' ἢ Τιρυνθία
'Ηλεκτρύωνος γείνατ' Ἀλκμήνη Δύ!

Hanc lectionem omnes codices tuentur; sed depravato accentu legitur in iis 'Ηλεκτρῶνος; est hoc certe in *B*. Unus Havniensis habet 'Ηλεκτρύωνος, quod Blomfieldius assentiente Matthiae, Nauckio aliisque amplexus versum tertium sic emendavit: 'Ηλεκτρύωνος ἐγείνατ' κ. τ. έ. Jam Monkius ex utraque conflata lectione scripsit ἐγείνατ' 'Ηλεκτρύωνος, hoc nomine pro quadrisyllabo habito, quod quidem Bothio non displicuit, sed cum poetis dramaticis non idem in hoc genere jus esse putaret atque epicis, quibus admittenda essent talia propter mensuram versus, edere tamen maluit ἐγείνατ' 'Ηλεκτρύωνος, ut accentus nominis congrueret cum ictu metrico, quod venustum esset.

Ac male legit Blomfeldius *Ἡλεκτρονόος*, quod cum metrum turbet et in eodem codice Havniensi *γείνατ'* inveniatur, manifesto librarii errore in contextum irrepsit. Ceterum Euripides nusquam, quod sciam, *Ἡλεκτρονόος* sed *Ἡλεκτρόωνος* habet, quorum illud omnino rarissime usurpabatur. Magis fortasse alicui Monkii lectio placebit, quanquam ne ea quidem probari potest. Primum enim vir doctus verborum ordinem ex arbitrio suo mutavit; jam vocem *Ἡλεκτρόωνος* per synizesin legit, qua licentia tragici, quanquam id genus exempla apud eos exstant, rarissime tamen usi sunt⁴²⁾; e conjectura denique scripsit *ἐγείνατ'* pro *γείνατ'*, quod libri consensu exhibent. Pessime scripsit Bothius *ἐγείνατ'* *Ἡλεκτρονόος*, ut scilicet accentus vocis *Ἡλεκτρόωνος* cum ictu metrico congrueret. Sed fugit virum doctum, hanc vocem teste Arcadio in paenultima syllaba accentum habere.

Equidem ea, quae supra protuli, genuina esse puto.

Juvabit fortasse, cum omissum augmentum syllabicum in verbo *γείνατ'* aliquem offendere possit, pauca hac de re disputare.

Atque difficile est dijudicare, poetae tragici num omnino, aut quando augmentum syllabicum omittere consueverint, qua de re tanta inter viros doctos orta est controversia, ut alii eorum⁴³⁾ illos ab ea licentia plane abhorrere, alii autem ea interdum usos esse contenderent⁴⁴⁾. Equidem Matthiae non assentior, qui

⁴²⁾ Vocalis *υ* synizesin facit in voce *Ἐρινύων* apud Eur. Iph. T. 931. 970. 1456.; in *γενύων* apud Aesch. Sept. ad Th. 124.; in *δυοῖν* apud Soph. Oed. R. 621; in *κυνώπιδες* apud Aesch. Pers. 559. — Alia exempla synizesis vocalis *υ* apud tragicos non invenimus.

⁴³⁾ Pors. Praef. ad Eur. Hec. et Med. 1138. Elmsl. ad Eur. Bacch. 1132.

⁴⁴⁾ Markl. ad Eur. Suppl. 728. Brunck. ad Eur. Andr. 955 et ad Soph. Oed. C. 1624. Herm. El. Doctr. metr. pag. 52 et 121.

eam licentiam tragicis concedens adeo angustis limitibus circumscribit, ut, quid de iis exemplis censendum sit, quae eos excedunt, nescias, nisi forte ea corrupta esse statuas⁴⁵⁾. Estant enim apud tragicos quatuor exempla, quibus verbum augmento syllabico destitutum alium tenet locum in versu, atque vir doctus desiderat⁴⁶⁾. Putabat quidem Matthiaeus aliique viri docti, eos locos corruptela laborare; sed non video, quo jure regulas constituamus, quibus si aliquid non respondeat, id in suspicionem adducamus, et cur non potius exemplis edocti poetarum praecipue licentiam in hac aut illa re amplificemus. Permirum enim esset, ut omnibus illis quatuor locis, qui librorum consensu sic exhibentur, ut infra citantur, librariorum negligentia lectio corrumpetur. Quapropter praeclare observavit Seidlerus, in nunciorum narrationibus et aliis quibusdam in sermonibus minori severitate in retinendo augmento usos esse tragicos. Quod si tenemus et Hermanno adstipulamur, qui crasin ferri non posse dicit iis locis, quos viri docti ad excusandam omissionem augmenti syllabici ea adjuvare voluerunt, hic locus in eorum exemplorum numero ponendus est, quae haud ita pauca apud tragicos exstant⁴⁷⁾. Frustra igitur viri docti augmento rependendo huic loco medelam adhibebant.

v. 890. XO. τὸ μήποτ' εἰσιθεῖν φιλίας ἀλόχου
πρόσωπον ἄντα λυπρόν.

Haec omnes codices tuentur; sed metro versus an-tistrophici 907 πῖεζι φανείσα θνάτων ea aut corrupta

⁴⁵⁾ cf. Matth. §. 160 pag. 373.

⁴⁶⁾ Soph. Phil. 371. πλησίον γὰρ ὦν χύρει. Eur. Hec. 580. τοιάδ' ἄμφι σῆς λέγον παιδὸς θανούσης. Aesch. Pers. 311. οἶδε ναὸς ἐκ μιάς πέσον. Eur. Alc. 851.

⁴⁷⁾ cf. Soph. Phil. 358. Aj. 300. 1275. Trach. 381. 772. 905. Oed. C. 1602. 1608. Aesch. Pers. 308. 488.

aut lacunosa esse docemur. Veteres editiones et Musurus libris invitis *πρόσωπον ἄντα λυπηρόν* exhibent, qua correctura vulnus versui inflictum non sanatur. Jam Musgravius pessimam huic loco medelam adhibuit scribens *πρόσωπόν τιν' ἄντα λυπρόν*, quae quidem lectio versus strophici et antistrophici metrum aequavit, sed sensum depravavit. Deinde Hermannus pro *ἄντα* conjecit *ῥ' ἔναντα*, quod vix alicui placebit. Idem vir doctissimus alio tempore vocem *λυπρόν* non genuinam esse putabat, quem secutus Dindorfius simul *ἄντα* proscribendum [esse non recte censuit. Bothius denique vocabulorum *ἄντα* et *λυπηρόν*, ne metrum turbetur, ordine commutato idem tenet, atque veteres editiones.

Equidem librorum lectionem genuinam esse persuasum habeo, sed inter voces *πρόσωπον* et *ἄντα* lacuna statuenda est, quam cum Hartungio interposito pronomine *σ'* expleverim. Sic et metrum bene procedit et sensus redditur optimus.

v. 975. οὐδ' ὄσα Φοῖβος Ἄ —
 σκληπιάδαις παρέδωκε
 φάρμακα πολυπόνοις
 ἀντιπεμὼν βροτοῖσιν.

Sic libri. Haud male Hermannus, Dindorfius, Pflugkii, Nauckius e conjectura exhibent *ἔδωκε*, ut versus secundus antistrophico 987 ... *ζεις σὺ βίᾳ σίδαρον* accuratissime respondeat.

v. 994. καὶ θεῶν σκότιοι φθινύθουσι
 παῖδες ἐν θανάτῳ. φίλα μὲν δτ' ἦν μεθ' ἡμῶν,
 φίλα δὲ θανοῦσα ἔσται.

Bothius et Nauckius omnibus libris praeter *B* invitis male tuentur *φθίνουσι*, cum vera vitii sedes in antistropha potius v. 1003 *καὶ τις δοχμίαν χέλευθον*, ut nos sententia ibi minus apta monet, quaerenda sit.

Sed versus ex his quos protulimus tertius tanta codicum discrepantiā exhibetur, ut quae genuina sint

firmis argumentis vix probari potest. φίλα δὲ καὶ tenent BBCb; φίλα δὲ Ced; jam BCcd habent θανοῦσ' ἔσται, b θανοῦσα ἔσται, B θανοῦσά ἐστιν, C θανοῦσ' ἐστίν.

Nauckius ingeniose quidem, sed non probabiliter, lectionem καὶ et ἔσται ex genuina κείται ortam esse ratus scripsit φίλα δὲ θανοῦσα κείται. Idem vir doctus olim haec suspicabatur: φίλα δὲ, θανοῦσ' ἔσαι, quae displicent. Jam Kirchhoffius φίλα δὲ καὶ θανοῦσα ἔσται praetulit, quam lectionem cur amplexus sit, cum nec in optimis libris inveniatur, nec metrum sanaverit, non intelligimus. Pessime denique Bothius φίλα δ' ἔτ καὶ θανοῦσα ex arbitrio suo in contextum recepit. Nobis vocula καὶ a librario metri causa male interpolata, verbum θανοῦσα autem propter hiatum, qui ei displicuit, in θανοῦσ' esse correctum videtur. Quapropter Euripidem φίλα δὲ θανοῦσα ἔσται scripsisse suspicamur; sic enim versus strophicus cum antistrophico 1005 νῦν δ' ἐστὶ μάκαιρα δαίμων aequatur.

v. 1059. διπλὴν φοβοῦμαι μέμψιν, ἔκ τε δημοτῶν,

μὴ τίς μ' ἐλέγχῃ τὴν ἐμὴν εὐεργέτιν

προδόντ' ἐν ἄλλοις δαίμονις πίτνειν νέας,

καὶ τῆς θανούσης.

Magis placet ἐλέγχῃ, quod unus codex B tuetur, quam reliquorum omnium ἐλέγῃ; hic enim desideras, ut exprimatur actio saepius repetita, quam vim ἐλέγῃ non exercet.

v. 1079. HP. μὴ νῦν ὑπέρβαιν' ἀλλ' ἐναισίμως φέρε.

Optimi plurimique libri BC ABC habent ὑπέρβαιν'; deteriores abcd ὑπέρβαλ', quam lectionem Bothius et Nauckius sine ulla idonea causa in ὑπέρβαλλ' mutaverunt, alii autem sic, ut exhibetur, amplexi sunt. Sed bene se habet ὑπέρβαιν', quod sensu verbi ἀμαρτάνειν elegantius hic positum est, quam ὑπέρβαλ' ⁴⁸⁾.

⁴⁸⁾ cf. Hom. Il. 9. 501. ὅτε χέν τις ὑπερβήῃ καὶ ἀμάρτη.

v. 1092. *ΑΔ. οὐκ ἔστιν ἥτις τῷδ' ἀνδρὶ συγχλιθήσεται.*

Haec quidem BC tuentur; sed metrum nos docet, hunc versum corruptum esse. In ceteris omnibus libris vox ἀνδρὶ delata et τῷδε scriptum est, quod mihi esse genuinum videtur. Erat fortasse vocabulum ἀνδρὶ initio in codicis margine adscriptum, postea vero a librario in ordinem receptum, qui de pronominis ὃδε conjunctione cum voce ἀνὴρ, quod ei passim apud tragicos occurrit, cogitans, hic quoque neglecta ratione metrica τῷδ' ἀνδρὶ scribendum esse putabat. Kirchhoffius hanc lectionem defensurus, ne metrum turbetur, ἥτις in ἥ mutare suadet; sed haec emendatio displicet, quia illud multo pressius et significantius positum est, quam hoc.

v. 1115. *ΑΔ. σὺ δ' αὐτὸς αὐτὴν εἴσαγ', εἰ βούλει, δόμους.*

Male tuetur B εἰσάγαγ', pro quo Kirchhoffius non melius ἐσάγαγ' e conjectura scripsit; metrum enim, sive hoc, sive illud teneas, turbatur. Manifesto librarii errore syllaba αγ bis repetita est.

Jam δόμους (sic unus C; ceteri omnes habent δόμοις) magis hic placet, quam δόμοις; verbum εἰσάγειν enim accusativum desiderat. Saepenumero οὐς et οἰς a librariis confunduntur. Frustra Hermannus lectionem δόμοις defendit, paullo exquisitius sic eam explicans: ad domum, ut sit domestica et in familiaribus habeatur. Lectio δόκει denique, quam pro βούλει ABC exhibent, minus verecundam correctoris manum prodit.

v. 1120. *HP. τόλμα προτεῖναι χεῖρα καὶ θιγεῖν ξένης.*

ΑΔ. καὶ δὴ προτεῖνω, Γοργόν' ὡς κατατόμω.

Alii libri aliter hunc locum exhibent. BC habent προτεῖναι et θίγειν; bcd πρότεινε et θίγε; ABC προτέινειν et θίγειν; καὶ δὴ legitur in BCbc; καὶ μὴν in ABC.

Plat. Rep. II. 366. a. ὑπερβαίνοντες καὶ ἀμαρτάνοντες. Soph. Antig. 659. ὅστις ὑπερβάς ἢ νόμους βιάζεται.

Vulgus editionum *πρότεινεν*, *διγείν* et *καὶ μὴν*, Elmslejus autem, Hermannus, Nauckius, Kirchhoffius *προτεῖναι*, *διγείν* et *καὶ δὴ* tuentur. Recte vidit Elmslejus, pro librorum *διγείν* scribendum esse *διγείν*, nam temporis praesentis forma *δίγω* nullis certis exemplis firmatur ⁴⁹). Placuit Matthiae quoque in notis Hermannii lectio; sed in ipso ordine habet *πρότεινε*, *δίγε* et *καὶ δὴ*, quod Valckenaerius in adnotationibus ad Eur. Phoen. v. 458. 9. probat. Bothius denique diversorum codicum lectione conflata male scripsit *προτεῖναι*, *δίγε*, et *καὶ δὴ*, qua lectione nihil consequimur.

Mihi quidem Matthiae lectio maxime arridet, quippe quae Herculis orationem vividam reddat et, quod hic venustum est, gradationem a minori ad majus efficiat. Primum enim Hercules Admetum adhortatur, ut demissum animum erigat (*τόλμα*) ⁵⁰), deinde ut in alienam mulierem manum porrigat, postremo eam utprehendat.

Sed optimorum librorum *προτεῖναι* et *διγείν* (nam *διγείν* male exhibetur) tenendum est. Latine haec ita veritas: audeas manum porrexisse et alienam mulierem prehendisse ⁵¹).

At mireris licet, quod alii libri *καὶ δὴ*, alii vero *καὶ μὴν* exhibentur, quorum quae genuina sint, nobis satis non liquet. Matthiae verius sibi *καὶ δὴ* hic videri dicit, quia hae particulae eorum, quae subjiciuntur, similitudinem aliquam cum praecedentibus ac consequentibus indicent; *καὶ μὴν* autem diversitatem: quo factum sit, ut hae particulae ponantur et ubi ad novam

⁴⁹) cf. Schaef. ad Gregor. Cor. 990.

⁵⁰) Simili sensu verbum *τολμᾶν* absolute positum est apud Soph. Phil. 82 et 476.

⁵¹) cf. Horat. Carm. I, 1, 3. Sunt quos curriculo pulverem Olympicum collegisse juvat.

rem transitur, et a tragicis, ubi nova persona in scenam prodit. Sed utraque lectio hic tolerari posse videtur. Quodsi enim καὶ δὴ legis, Admeti verba ita intelligenda sunt, ut sine ulla cunctatione Herculis precibus concedat; sin autem καὶ μὴν, (vocibus οὐ τολμῶ ex versu antecedenti subauditis) ut, quamvis invitus id faciat, nihilominus tamen heroī morigeretur. Itaque, nisi forte praejudicati quid feramus, optimis codicibus summam ubique auctoritatem tribuendam esse rati, quid Euripides hic scripserit, quaeri potest.

v. 1122. HP. ἔχεις; AD. ἔχω. HP. ναί, σῶζε νυν καὶ τὸν Διὸς

φήσεις πότ' εἶναι παῖδα γενναῖον ξένον.

Sic quidem libri, quod Bothius, Nauckius aliique amplexi sunt; paullo melius Kirchhoffius scripsit νῦν pro νυν. Equidem praeunte Monkio poetam scripsisse suspicor νυν (αὐτῇν). Apte enim Hercules, Alcestidem Admeto tradens, eam incolumem servari cupit. Lectio σῶζε νῦν autem explicanda est per vale nunc, quae sententia, cum Hercules jam jam abiturus Admeto ultimum vale dixerit (v. 1152 καὶ χαῖρ'), hic non requiritur.

v. 1126. AD. ὦ θεοί, τί λεύσσω; θαῦμ' ἀνέλπιστον τόδε γυναιῖκα λεύσσω τὴν ἐμὴν ἐτητύμως.

Nauckius, Bothius aliique optimis libris invitis tumentur versu primo λέξω, quod ABC habent. Sed verisimilius est, eum, qui aliquid praeter opinionem videt, exclamare quid video, quam quid dicam. Jam verbum λεύσσω, quod illos viros doctos offendit, versu secundo elegantissime repetitur. Nostra sic veritas: O dii, quid video? .. video uxorem. Admetus igitur se ipsum interrogat et sibi ipse respondet.

v. 1130. AD. ὦρα γε μή τι φάσμα νερτέρων τόδ' ἦ.

Haec omnes codices consensu exhibent; unus B pro ἧ teret εἰσορῶ, quod metri causa tolerari non potest, nisi corruptelae sedem alibi in versu esse statuas. Omnes fere viri docti hanc, quam protulimus, lectionem amplexi sunt. Sed optime Kirchhoffius ad hunc locum sic disputavit: non apte ab Admeto illud δραγε pronunciari videtur. Id potius ab interprete olim additum putaverim, cum ex ΑΑΛΗΤΙ initio versus proclivi scriptoris errore factum esset ΜΗΤΙ. Quapropter Euripidem ἀλλ' ἧ τι φάσμα νερτέρων τόδ' εἰσορῶ; scripsisse suspicor.

v. 1156. ΑΔ. ἀλλ' ἐντυχοίτης, νόστιμον δ' ἔλθοις ὁδόν.

Est versus, qui in fine olim mutilus, lacunae explendae causa ab aliis libris aliter nunc exhibetur. BC habent ὁδόν, B et Byzantini πόδα, AC δόμον. In C tamen hoc adscriptum est: γράφεται πόδα καὶ ὁδόν. Vulgo legitur δόμον; Gaisfordus, Matthiaeus, Monkius, Bothius tenent ὁδόν; Dindorfius autem, Pflugkius, Nauckius πόδα, quod Matthiae et Bothio ex Euripidis Hecubae v. 890 fluxisse videtur; Kirchhoffius denique quid genuinum sit in medio relinquit.

Atque vulgata lectio displiceat necesse est. Vocem νόστιμος enim tragici ita non usurpabant, ut esset attributum vocabuli δόμος, quod vix apte fieri potest⁵²). Jam lectio πόδα deteriorum codicum, qui ipsi ὁδόν adscriptum habent, auctoritate adjuvatur, quam ut eam contra optimos libros teneamus. Itaque cum libro Vaticano et Havniensi melius scribas ὁδόν.

Sed nobis, cum hic conjicere liceat, videtur genuinum esse νόστιμος δ' ἔλθοις δόμον, quae lectio in Admeti

⁵²) Dixerunt quidem tragici alique poetae νόστιμον ἡμαρ, νόστιμον φάος, νόστιμος ὁδός; sed nusquam dictum est νόστιμος δόμος sensu domus, quam quis revertitur.

orationem optime quadrat. Rex enim, cum Herculem paullo ante ut apud se maneat frustra rogaverit, ab eoque responsum tulerit, nunc sibi properandum, sed alio se tempore ad eum venturum esse: discedenti heroi primum ultimum vale dicit (εὐτυχοῦν), deinde, ut salvus atque incolumis (νόστιμος)⁵³⁾ ex periculoso itinere revertatur optans, eum ad se invitat (ἔλδοις δόμον). Sic Admeti oratio melius procedit, quam si νόστιμον ὁδὸν aut νόστιμον πόδα tenemus.

Verum hic finem disputationis nostrae jam faciamus, gratiam simul et indulgentiam, quod jam in praefatione fecimus, benevoli atque eruditi lectoris iterum iterumque requirentes, ut, si multa manca, probabilia perpauca inveniet, hanc ob causam non totum opusculum condemnandum et rejiciendum esse putet.

⁵³⁾ Vox νόστιμος absolute usurpata eum significat, qui salvus revertitur. Sic Hom. Od. 4. 806. 19, 85. 20, 233. Aesch. Ag. 601.

VITA.

Vladislaus de Kolanowski natus sum Posnaniae anno h. s. tricesimo secundo die XIII. mensis Septembris patre Stanislao, Civi Posnaniensi, matre autem Marianna e gente Stęszewska, quos morte nuper ereptos admoudum lugeo, addictusque sum fidei catholicae. Postquam prima literarum elementa in domo paterna didici, anno aetatis octavo a Parentibus optimis carissimis disciplinae gymnasii, quod patria in urbe florebat tum Ill. Stoc Directore, traditus sum. Decem fere annos scholae hujus alumnus fui, disciplina optimorum et doctissimorum praeceptorum usus, quos pia grataque memoria prosequor omnes. Postea vero gymnasium Ostroviense, quod tum Ill. Engero laetabatur Directore et nunc quoque floret, per quindecim menses frequentavi. Jam tunc ingenuus quidam literarum antiquarum amor tantum praevaluit, ut in iis operam collocare constituerem. Hanc igitur ob causam, ut in literas has incumberem, testimonio maturitatis instructus, mense Octobre anni h. s. LI Vratislaviam me contuli ibique in numerum Civium Academicorum per Rectorem Magnificum Baltzer receptus, nomen apud Ill. Stenzler, Ordinis Phi-

losophorum t. t. Decanum, rite professus sum. Per novem semestria interfui scholis philologicis, philosophis, historicis a VV. Ill. DD. Haase, Schneider, Ambrosch, Braniss, Elvenich, Wagner, Roepell, Cahlert, Cauer, Stenzler, Bernays, Suckow, Krainski habitis Initio septimi semestris inter sodales seminarii regii, quod auspiciis VV. Ill. Schneider et Haase florebat, receptus per unum annum exercitationum particeps fui. Quibus omnibus Viris Illustrissimis Doctissimis gratiam habeo quam maximam semperque gratissimo animo nomen eorum proseguar.

THESES.

- 1) Difficile est dijudicare, utrum Sophocli an Euripidi palma deferenda sit.
- 2) Euripides quamvis opinionem de diis vulgo conceptam improbaret, tamen usitatas perceptasque deorum cognitiones minime tollebat.
- 3) Plato in Lysia poetas *πατέρας τῆς σοφίας καὶ ἡγεμόνας* optimo jure appellat.
- 4) Aristotelis verba in Rhet. III. 2. *δεῖ δὲ λανθάνειν ποιῶντας καὶ μὴ δοκεῖν λέγειν πεπλασμένως, ἀλλὰ πεφυκότως* recte se habere contendo.
- 5) Probo Aristotelis sententiam, qua primariam tragodiae personam neque sanctissimum neque sceleratissimum hominem esse debere dicit.
- 6) Nulla est vera philosophia, nisi quae fidem Christianam fundamentum habet.

THESES

- 1) Difficile est habere, utrum philosophia in Europa
habeat, vel non.
- 2) Philosophia, quae est doctrina de rebus
generibus, et speciebus, non est, ut
dicitur, in Europa, sed in Asia, et Africa.
- 3) Philosophia, quae est doctrina de rebus
generibus, et speciebus, non est, ut
dicitur, in Europa, sed in Asia, et Africa.
- 4) Philosophia, quae est doctrina de rebus
generibus, et speciebus, non est, ut
dicitur, in Europa, sed in Asia, et Africa.
- 5) Philosophia, quae est doctrina de rebus
generibus, et speciebus, non est, ut
dicitur, in Europa, sed in Asia, et Africa.
- 6) Philosophia, quae est doctrina de rebus
generibus, et speciebus, non est, ut
dicitur, in Europa, sed in Asia, et Africa.
- 7) Philosophia, quae est doctrina de rebus
generibus, et speciebus, non est, ut
dicitur, in Europa, sed in Asia, et Africa.
- 8) Philosophia, quae est doctrina de rebus
generibus, et speciebus, non est, ut
dicitur, in Europa, sed in Asia, et Africa.
- 9) Philosophia, quae est doctrina de rebus
generibus, et speciebus, non est, ut
dicitur, in Europa, sed in Asia, et Africa.
- 10) Philosophia, quae est doctrina de rebus
generibus, et speciebus, non est, ut
dicitur, in Europa, sed in Asia, et Africa.

